БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 98
26 ИЮНЬ
ШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Илғорлардан ўрнак олиб, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик! (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ. **З. Отахонов.** — Дала шийпонида суҳбат (2-нчи бет).

Б. Халилов. — Бир коммунистнинг қиёфаси ҳақида (2-нчи бет).

Совет Ҳукуматининг АҚШ Ҳукуматига нотаси (2-нчи бет).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ. **И. Мансуров.** — «Ижодкорлар» (2-нчи бет).

Б. Александров. — «Средазхиммаш» заводида новаторлар таклифига э'тиборсизлик блан қаралмоқда (2-нчи бет).

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИДА. **И. Полозов.** — Ўзбекистон ССР павильони (3-нчи бет).

Р. Абдуллаев. — Болалар ўртасида тарбиявий ишлар кучайтирилмоқда. (3-нчи бет).

Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасида қўшимча равишда товар етказиб бериш ҳақида протокол имзоланди. (4-нчи бет).

БМТ даги Гватемала вакили БМТ даги Совет Иттифоқи вакилига телеграмма юборди (4-нчи бет).

СССР — АҚШ шахмат мусобақаси (4-нчи бет).

Тошкентда (4-нчи бет).

Комсомолга партия органларининг раҳбарлигини кучайтирайлик

Ленин комсомоли Коммунистик партиямизнинг жанговар резерви ва энг яқин ёрдамчисидир. Унинг бутун шонли тарихи, жанговар кураш йўли ва фаолияти, коммунизм қурилиши соҳасида эришаётган барча муваффақиятлари партиямиз номи блан чамбарчас боғлангандир. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси коммунистик ёшлар ҳаракатини вужудга келтирди, комсомолни улғайтирди.

Комсомол партия раҳбарлиги остида коммунистик жамиятнинг миллионларча актив қурувчиларини тарбиялаб етиштирди. Ватан бахт-саодати йўлидаги қаҳрамонона кураши ва шонли меҳнати блан бутун совет халқининг иззат-ҳурмати ва самимий муҳаббатига сазовор бўлди. Комсомол саноат корхоналарида, қурилишларда, транспортда, колхоз, совхоз ва МТСларда янги ҳаёт ижодчиси ва қурувчиси сифатида буюк ташаббус ва зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Саноат, транспорт корхоналари, қурилишлардаги комсомол ташкилотлари ёшларнинг бутун куч ва ижодий ғайратларини ишлабчиқариш планларини бажаришга, меҳнат унумини оширишга сафарбар этмоқдалар. Қишлоқ комсомоллари партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ҳақидаги қарорларини бажариш учун актив курашмоқдалар. Неча ўн минглаб ёш ватанпарварлар партиянинг минг-минглаб гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақидаги чақириғига жавобан Қозоғистон, Сибирь, Урол ва Волгабўйи районларига ишлаш учун жўнаб кетдилар. Шу йил март ойида бўлиб ўтган ВЛКСМнинг XII с'езди совет ёшларининг бутун куч ва ғайратларини коммунизм қуришдан иборат улуғ ишга бағишлашга астойдил интилаётганликларини ёрқин намойиш қилди, комсомолнинг давлат, хўжалик ва маданий қурилишдаги, мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги вазифаларини аниқ белгилаб берди.

Комсомол бу вазифаларни партия ташкилотларининг раҳбарлиги ва амалий ёрдамисиз муваффақиятли бажараолмайди. Ишнинг манфаати комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарликни ҳартарафлама кучайтиришни, бу ташкилотларнинг ишларига ҳардоим жиддий э'тибор бериб туришни талаб этади. Чунки, **партия раҳбарлигини та'мин қилиш — комсомолнинг ҳамма ишида энг муҳим ва энг асосий масаладир. Партиянинг раҳбарлиги, партиянинг оталарча кўрсатаётган доно йўл-йўриқлари — комсомолнинг куч манбаидир.**

Областимиздаги кўпгина партия ташкилотлари комсомол ташкилотларининг ишларига раҳбарликни аввалги йиллардагига қараганда бирмунча яхшиладилар. Комсомол-ёшларни давлат, хўжалик ва маданий муассасаларнинг ишларида актив қатнаштиришда, улар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни яхши йўлга қўйишда, комсомол ишининг савиясини юқори даражага кўтаришга анчагина иш қилинди. Партия комитетларининг бюро мажлисларида ва пленумларида комсомол ташкилотларининг ишлари ва уларга партиявий раҳбарликни кучайтиришга доир масалалар тез-тез муҳокама қилиниб туриладиган бўлди. Тошкент ва Чирчиқ шаҳар партия комитетлари, Орджоникидзе ва Сирдар'ё район партия комитетлари сўнгги вақтларда комсомол ташкилотларининг ишига э'тиборни ва амалий раҳбарликни сезиларли даражада кучайтирдилар.

Аммо комсомол ташкилотларининг ишларига юзаки ва бирёқлама раҳбарлик қилаётган, комсомол ва ёшларнинг коммунизм қурилишидаги активлигига ва буюк ташкилотчилик ролига етарли баҳо бермаётган айрим партия ташкилотлари ҳам бор. Бунга мисол қилиб Бекобод район партия комитетини кўрсатиш мумкин. Район партия комитети ва унинг секретарьлари (биринчи секретари ўрток Сотиболдиев) комсомол ички ишларини яхши йўлга қўйишда, комсомол ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлашда район комсомол комитетига яқиндан ёрдам бермаётирлар, ишлабчиқаришда комсомол ташкилотларининг етакчилик ва ташкилотчилик фаолиятларини ошириш масалаларига э'тиборсизлик блан қарамоқдалар. Бунинг натижасида комсомол ташкилотларининг ишларига амалий ёрдам бериш юзасидан қабул қилинган қарорлар бажарилмасдан қоғозда қолиб кетмоқда. Район комсомол комитетининг раҳбарлари комсомол а'золарини ва барча ёшларни пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар қилиш йўлида кун сайин жонли, амалий иш олиб бориш ўрнига, шовқин-сурон кўтариш, ҳайбаракаллачилик блан овора бўлмоқдалар.

Бу каби камчиликларнинг дарҳол олдини олиб, уни тузатиш, комсомол ташкилотларининг ишига амалий раҳбарликни кучайтириб, яқиндан ёрдам бериш — партия органларининг энг муҳим ва жонажон ишидир. Хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги ҳамма ишларда комсомол ташкилотларининг актив иштирокини та'минлаш, комсомол комитетларининг бюро мажлисларида ва комсомол йиғилишларида қатнашиб туриш, бу йиғилишларни комсомол а'золарининг актив иштироки блан ғоявий жиҳатдан юксак савияда ўтказишга ёрдамлашиш — ҳарбир раҳбар партия ходимининг шарафли бурчидир. Комсомол ишига доир масалаларни, комсомол комитети секретарьларининг ҳисоботларини район ва шаҳар партия комитетларининг бюро мажлисларида муҳокама қилиб бориш комсомолга амалий раҳбарлик қилишнинг энг синалган методларидан биридир.

Совет ёшларини социалистик саноатни янада ривожлантиришга, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ва халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни кескин суратда юксалтириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан белгиланган программани амалга оширишга сафарбар этиш, социалистик мусобақани янада кенгайтириб, кўпроқ активлик ва ташаббус кўрсатиш — комсомолнинг жанговар вазифасидир. Комсомол совет ёшларини жонажон Ватанга муҳаббат руҳида ва Коммунистик партияга садоқат руҳида, СССР халқларининг мустаҳкам дўстлиги руҳида тарбиялаши, уларда энг яхши кишилик хислатларини — меҳнатга муҳаббат, мардлик, жасурлик, ишимизнинг ғалабасига ишонч, ҳарқандай қийинчилик ва ғовларни енгишга тайёр туриш каби хислатларни тарбиялаши, сингдириши керак. Партия органлари бу вазифаларни муваффақиятли бажаришда комсомол ташкилотларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Комсомол — қишлоқ хўжалигида ғоят катта кучдир. Ғўза парваришининг ҳозирги ҳал қилувчи ва мас'улиятли кунларида комсомол ташкилотлари ўзларининг бутун етакчилик ва ташкилотчилик фаолиятларини кучайтиришлари, комсомол-ёшларнинг куч ва ғайратларини ғўза парваришидаги қолоқликни тугатишга, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин тайёрлашга сафарбар этишлари керак. ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1954 йилда колхоз ва совхозларда ем-хашак тайёрлашда комсомол ташкилотларининг иштироки тўғрисида» яқинда қабул қилган қарорини тўла бажариш учун бутун чораларни кўриш зарур.

Комсомол органларининг иш услуби ва методларида канцеляриячилик-бюрократик практикага мутлақо йўл қўймаслик керак. Жонли кишилар — комсомол ва совет ёшлари, уларнинг меҳнати, турмуши, ўқиши, назарий билими, тарбияси тўғрисида, йигит ва қизларнинг тобора ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини қондириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиш комсомол ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим.

Ленин комсомоли совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялашдек олижаноб вазифани бажармоқда. Бу шарафли вазифани бажаришда комсомол ташкилотларига яқиндан ёрдам берайлик, партия органларининг комсомол ташкилотларига раҳбарлигини янада кучайтирайлик!

Корея Халқ-Демократик Республикасининг Ташқи Ишлар Министри Нам Ир В. И. Ленин ва И. В. Сталин Мавзолейини зиёрат қилди

Корея Халқ-Демократик Республикасининг Ташқи Ишлар Министрлари Жанва кенгашидаги КХДР Ташқи Ишлар Министри Нам Ир бошчилигидаги делегацияси Жанвадан Пхеньянга кетатуриб, 23 июньда Москвага келди.

Корея Халқ-Демократик Республикасининг Ташқи Ишлар Министри Нам Ир Корея Халқ-Демократик Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лим Хэ блан бирликда В. И. Ленин ва И. В. Сталин Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

Гулчамбар қўйиш вақтида СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол Бўлими Мудирининг Ёрдамчиси Л. Ф. Теплов ҳозир бўлди. (ТАСС).

Амудар'ё—Мурғоб канали трассасида

АШХОБОД, 24 июнь. (ТАСС). Қорақум каналини қурувчи отрядлар Амудар'ё блан Мурғоб дар'ёсини бир-бирига қўшувчи каналини қазиб, икки дар'ё томонидан бир-бирларига яқинлашиб келмоқдалар. 400 километрлик канал магистралининг икки бошида ҳозир қизғин иш бормоқда. Амудар'ёдан унинг қадимги ўзани бўлган Келиф Ўзбойига томон 37 километрга чўзилган Бўсоға—Карке каналининг ўзани кенгайтирилмоқда.

Бўсоға—Карке канали ўзанидан 3 миллион кубометрга яқин тупроқ қазиб олинди, бу эса қурилишнинг шу участкасидаги ер ишлари ҳажмининг 70 процентини ташкил қилади.

Келиф Ўзбойи томонига қараб занжирдек чўзилиб кетган кўллардан бирининг қирғоқларига тупроқ ётқизилиб, кўтарилмоқда. Механизаторлар шу ерда қуриладиган сув омборининг четларини баланд кўтармоқдалар. Ўзбой бўйлаб қурилаётган йўлга гудрон ётқизиш бошланди.

Мурғобнинг қуриб қолган дельтасида чалаярим қум босиб кетган қадимги ариқлар орасида 25 километр узунлигида янги кенг канал қурилди. Шу каналнинг учдан бир қисмидаги ер ишлари тўла равишда битказилди. Қорақум канали трассасининг биринчи участкаси Амудар'ё сувларини қабул қилишга тайёр бўлиб турибди.

Катта сузучи электростанцияни синовдан ўтказиш бошланди. Бу электростанция ишга туширилиши блан катта электр земснаряд ишга бошлайди. Электростанция земснаряд ва ер қазувчи механизмлар блан бирликда Амудар'ёдан Мурғоб дар'ёсига томон ҳаракат қилабошлайди. Соатига 300 кубометр ер қазийдиган «Сормович — 12» маркали земснаряд Амудар'ё этакларидан шу кунларда қурилишга келиб етди. Ашхобод темир йўлнинг Захмат станциясида землесос машина монтаж қилинабошланди. Шу ойнинг охирида Мурғоб дар'ёсининг сувини Қорақум канали трассасига ўтказиш бошланади ва шундан кейин земснаряд ҳам ишга тушади.

Илғорлардан ўрнак олиб, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик!

Мирзачўл районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси ўртоқ **Фозил Холиқов** ғўзаларни қондириб суғормоқда. У суғораётган далалардаги ғўза барқ уриб ривожланмоқда.

Суратда ўртоқ **Ф. Холиқов.**

А. Аверянов фотоси.

Мажбуриятни албатта бажарамиз

Мен 1946 йилдан бошлаб «Универсал»да ишлай бошладим. Ўтган 9 йилдан бери битта машинада ишламоқдаман. Мен машинамни сифатли ремонт қиламан, иш вақтида унинг барча қисмларининг қандай ишлаётганлигини кузатиб тураман, иш органларининг занглаб, синиб кетишига йўл қўймайман. Бу эса тракторнинг унумли ишлашига ва иш унумининг ҳамавақт ошиб боришига катта ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленуми қарорлари механизаторлар олдига ҳам катта вазифалар қўйди. Партиямиз механизаторларни техникадан янада тўла ва унумли фойдаланишга чақирди.

Мен бу йил Жданов номли колхозда ишламоқдаман. Колхоз правлениеси биз механизаторларнинг унумли ишлашимиз учун ҳамма зарур шароитларни яратиб берган. Механизаторлар ҳам ўз навбатида колхозчиларнинг пахтадан юқори ҳосил етиштиришдан иборат шарафли курашига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Жумладан, колхозда янги ерларни ўзлаштириш плани ошириб бажарилди, ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай, чигит экиш агротехника муддатларида тез ва сифатли ўтказилди.

Биз Ўртасаройли илғор механизаторларнинг чақириғини қабул қилдик. Бригадамиздаги ҳарбир механизатор шу чақириққа қўшилиб, ўз зиммасига юксак социалистик мажбуриятлар олди. Шу жумладан, мен ҳам бу йил «Универсал»им блан 1700 гектар ердаги ғўзани сифатли қилиб ишлаб бериш мажбуриятини олдим. Ҳозирга қадар 850 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқардим.

Мен ғўза қатор ораларини трактор блан ишлашда ҳардоим тажрибакор пахтакорларнинг ҳамда агрономларнинг маслаҳатларига риоя қиламан. Бу йил мен Карл Маркс номли колхозда ишлаётган илғор универсалчи Саримсоқ Қосимов блан мусобақалашаётирман. Мусобақадошим ҳам ўз айтганининг устидан чиқадиган ишчан тракторчилардан.

Биз механизаторларнинг шу кунлардаги аҳдимиз битта: у ҳам бўлса, олган юксак социалистик мажбуриятимизни шараф блан бажариб, мўл пахта ҳосили етиштиришга муносиб ҳисса қўшишдир.

Пиримқул АҲМЕДОВ,
Верхне-волинск районидаги 2-нчи МТСнинг универсалчиси.

РАҲБАРЛАР МАҚТАГАН КОЛХОЗДА

Ўртасарой район партия комитетининг 1-нчи МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ С. Мадалиев блан суҳбатлашсангиз, у: «Охунбобоев номли колхознинг ғўзалари жуда яхши ўсмоқда, ундай ғўза райондаги бирор колхозда ҳам йўқ» деб, мақтанади. Ҳақиқий аҳвол блан танишмоқ учун Охунбобоев номли колхозга борсангиз, дала ишлари сур'ати жуда паст эканлигини, чопиқ ва культивация сифатсиз ўтказилаётганлигини, суғориш кеча-кундуз олиб борилмаётганлигини кўрасиз.

Тўғри, Охунбобоев номли колхоз камқувват колхозлардан ҳисобланади. Район раҳбарлари колхозни қолоқликдан чиқариш учун эрта кўкламда «ёрдам» бердилар. Бу «ёрдам» шундан иборат бўлдики, чигит экиш даврида колхозга қўшимча равишда иккита «универсал» юборилди. Шу блан камқувват колхозга «ёрдам» берган бўлдилар. Раҳбарлар ҳозирги вақтда илгариги ва'даларини унутиб қўйганлар. Бунинг устига колхоз раиси ва партия ташкилотининг секретари ҳам «райондан ёрдам берилмаяпти» деб, ишни ниҳоятда бўшаштириб юборганлар. Бу ерда меҳнат интизоми бўшашиб кетган, колхозчиларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароитлар яратиб берилмаган. Колхоз раҳбарларининг оила а'золари мўл ҳосил етиштиришда шахсан намуна кўрсатмаётирлар. Кўпгина бригада бошлиқларининг хотинлари ишга чиқмайди. 4-нчи бригада бошлиғи ўртоқ Ортиқовнинг хотини Ойша Ортиқова шу кунгача атиги 36 та меҳнат кунига ишлаган. Колхоз раиси А. Саломов, раис ўринбосари Қ. Абдувалиев ўртоқларнинг хотинлари шу вақтгача далага чиқмаганлар. Бундай фактни кўплаб келтириш мумкин.

Колхозда меҳнат интизоми шу хилда бузилаётгани учун ғўза парвариши ниҳоятда кечикаётир. Ҳозиргача кўпгина участкалардаги ғўза бир марта ҳам чопиқ ёки культивация қилинмаган. Экин сийрак бўлиб қолган карталарга кўчат ўтказиш йўли блан нормал қалинликка эришилмаган. Ўртоқ М. Ортиқов бошлиқ бригадада ана шундай карталар жуда кўп. Бригаданинг Эргаш Зулфуқоров бошлиқ звеносида ҳар гектар ерда нормадаги 85—90 минг ўрнига 55—60 минг тупдан ғўза ўстирилаётир. Ана шу ғўзалар ҳам тузук парвариш қилинмаётганлиги сабабли шу вақтгача шоналамаган.

Колхозда суғориш қоидалари ҳам бузилмоқда. Кўп вақт сув қаторларнинг охиригача етказилмай тўхтатиб қўйилади. Натижада бир пайкалдаги ғўза ҳархил сув ичиб, олақароқ бўлиб қолмоқда.

Чопиқ ва культивация сифатли ўтказилмаётганлиги учун қаторларда кўплаб бегона ўт ўсмоқда. Бунинг орқасида ғўзалар қисилиб қолиб, жуда секин ва нимжон бўлиб ривожланаётир.

Ўртасарой районининг раҳбарлари, айниқса, район партия комитетининг 1-нчи МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ С. Мадалиев катта йўл ёқасидаги А. Нишонов бошлиқ звено ғўзаларини кўриб, «колхознинг ҳамма еридаги ғўзаси яхши» деб ўзини ҳам, колхоз раҳбарларини ҳам беҳуда юпантириб келмоқда. Бунинг ўрнига ўртоқ С. Мадалиев дала ишларини ташкил қилишда колхоз правлениесига ва партия ташкилотига амалий ёрдам берганда эди, ғўза яхши ривожланиб эрта ҳосилга кирар, Охунбобоев номли колхоз илғор колхозлар даражасига етиб олар эди.

Т. ЙУЛДОШЕВ.

Чиноз район пахтакорлари ғўза парваришини кучайтирмоқдалар

Чиноз район пахтакорлари механизаторлар блан ҳамкорликни янада кучайтириб, барча майдонларда олинган социалистик мажбуриятнинг тўла ва ошириб бажарилишини та'минлайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш учун бутун чора ва тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Яқинда район пахтакорларининг кенгаши чақирилиб, бунда пахтакор ва механизаторлар олдида турган шу кунлардаги муҳим масалалар муҳокама қилинди ва пахтачилик ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришга қаратилган социалистик мажбурият қабул қилинди. Мажбуриятда, жумладан бундай дейилади:

«Биз ўзимиздаги бутун куч ва моддий-техника воситаларини дала ишларига тўла сафарбар қилиб, ғўза парваришида юз берган қолоқликни июнь ойининг қолган кунларида тугатамиз. Шу кунлар ичида қатор ораларини яна бир марта комплекс ишловдан чиқариб, озиқлантириш ва суғориш ишларини ғўзанинг талабига қараб олиб борамиз, барча экинларни қишлоқ хўжалик зараркундаларидан омон сақлаймиз. Қатор ораларига ишлов беришни шундай ўтказамизки, 1 июльгача барча майдонларда ғўзанинг ялпи гулга киришини та'минлаймиз

Биз ғўза қатор ораларини ишлашда механизациянинг ҳал қилувчи роль ўйнашини тўла тушунган ҳолда, 1 августгача ҳарбир чопиқ агрегати блан 1000 ва бундан ортиқ ердаги ғўзани ишловдан чиқариш, шундан июнь ойида камида 500 гектардан кам бўлмаган майдонни ишланишига мувоффақ бўламиз.

Социалистик мажбуриятда, шунингдек пилла тайёрлаш сур'атини тезлатиш ва чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш юзасидан зарур бўлган барча ишларни муваффақиятли олиб бориш тадбирлари ҳам белгиланган.

Чиноз район пахтакорлари ва механизаторларининг пахтачилик ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа тормокларини янада ривожлантиришга, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтиришга қаратилган бу социалистик мажбуриятлари муваффақиятли бажарилмоқда.

Ҳалқаро муносабатлардаги кескинликни камайтириш учун

Халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш масалаларини муҳокама қилишга бағишланиб 19—23 июнь кунлари Стокгольмда бўлиб ўтган халқаро конференциянинг ишларини жаҳондаги турли мамлакатларнинг кенг жамоатчилик доиралари катта э'тибор бериб кузатиб турдилар. Бу конференция француз жамоат арбоблари бир группасининг ташаббуси блан чақирилган эди. Бу группага турли партиялардан Миллат мажлисига сайланган депутатлар кирган эди. Шарқ ва Ғарбдаги 30 мамлакатнинг вакиллари халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам берадиган тадбирларни эркин дискуссия йўли блан муҳокама қилмоқ учун тўпландилар.

Бирқанча капиталистик мамлакатлардаги буржуа матбуотида айтилган фикрларга қараганда, шу конференцияни чақириш тўғрисидаги фикр халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга манфаатдор бўлмаган халқаро доираларни ташвишга солиб қўйган. Реакцион матбуот турли мамлакатлардаги жамоат арбобларининг мана шу олижаноб ташаббусига халқ оммаси орасида ишончсизлик туғдиришга уриниб кўрди. Америка матбуоти уёқда турсин, ҳатто Швейцария ва Швецияда чиқадиган бирқанча газеталар ҳам шу конференция тўғрисида ёлғон хабарларни босиб чиқардилар. Битта манба'нинг ўзи ташкил қилган шу ёлғон хабарларда конференцияга «коммунистларнинг митинги» деб ном қўйилди.

Броқ, орадан кўп ўтмай, буржуа матбуоти ўзининг шарманда бўлганлигини қайд этишга мажбур бўлди. Дарҳақиқат, масалан, Франция Миллат мажлисининг депутати бўлиб, шу конференцияни очишда раислик қилган Рене Капитан сингари сиёсий арбобларни коммунист деб айтиш қийин гап. Конференция қатнашчилари орасида Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг а'золари, Япония парламентининг ҳамма партиялардан сайланган депутатлари, Англия лейбористлар партиясининг вакиллари, Италия ва Франция парламентларининг депутатлари, Бразилия, Аргентина ҳукумат партияларининг депутатлари, СССР Олий Советининг депутатлари, Хитой Халқ Республикаси ва халқ-демократияси мамлакатларининг вакиллари, шунингдек олимлар, ёзучилар, ақлий меҳнат ходимлари, савдо-саноат доираларининг вакиллари, экономистлар, диний ташкилотларнинг вакиллари бор эди.

Конференцияни Швеция ва АҚШ квакерларининг вакиллари қутлаб нутқ сўзладилар; Франция министрлар советининг собиқ раиси Жозеф Поль Бонкур, Италия министрлар советининг собиқ раиси Парри, Япониянинг собиқ бош министри Тецу Катаяма, француз католик ёзучиси Франсуа Мориак конференцияга махсус хатлар юбориб, мурожаат қилдилар. Конференция қатнашчилари ўзларини жаҳондаги асосий мамлакатлар жамоатчилигининг энг кенг доираларидан вакил бўлиб келган кишилар, деб айтишга тўла равишда ҳақлидирлар, шунинг учун ҳам бу конференцияни энг хилма-хил партияларнинг а'золаридан ва энг хилма-хил сиёсий маслакларга мансуб бўлган кишилар қўллаб-қувватладилар.

Хўш, француз жамоат арбобларининг бу ташаббуси жаҳондаги ҳамма мамлакатларда шу қадар катта хайрихоҳлик блан қўллаб-қувватланганлигига ва кенг omманинг вакиллари иштироки блан мана шундай конференция ўтказиш учун йўл очганлигига сабаб нима? Бу шак-шубҳасиз фактнинг сабаби аввало шуки, жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидаги миллион-миллион кишилар АҚШнинг агрессив доиралари томонидан ўтказилаётган «совуқ муносабатлар уруши»га хотима беришни талаб қилмоқдалар. Халқлар халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишни талаб қилмоқдалар. Улар зўр бериб қуролланишнинг тўхтатилишини, ҳозир олиб борилаётган урушларнинг тўхтатилишини ва бу блан мана шу урушлар сабабли туғилган ғамлардан, кулфатлардан ва офатлардан инсониятни халос этишни талаб қилмоқдалар.

Ҳамма мамлакатларнинг сиёсий ва ижтимоий тузумидан қат'ий назар, шу мамлакатлардаги одамларнинг ҳаётига таалуқли бўлган ва замонамизнинг асосий ва бош масаласи деб ҳисобланган масала конференция муҳокамасига қўйилган учун ҳам халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга бағишланиб Стокгольмда чақирилган бу конференция халқлар ҳаётида катта воқиа бўлиб қолди.

Конференция қатнашчилари кенг суратда ва эркин дискуссиялар қилгандан кейин Умумий резолюция, Жанва кенгаши қатнашчиларига Мурожаат, Гватемаладаги воқиалар муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Мурожаат, шунингдек бирқанча тавсияларни қабул қилдилар. Булар — катта аҳамиятга эга ҳужжатлардир. Бу ҳужжатларнинг дун'ёнинг ҳамма мамлакатларидаги энг кенг жамоатчилик доиралари томонидан қўллаб-қувватланиши шакшубҳасиздир.

Конференциянинг умумий резолюциясида ҳозирги вақтдаги халқаро муносабатларнинг энг муҳим принципи та'кидланади.

«Сиёсий ва ижтимоий системалардаги тафовутларнинг ўзи, — дейилади резолюцияда, — **урушга олиб келадиган муқаррар сабаб бўлиши асло мумкин эмас. Ҳам катта ва ҳам кичик барча халқларнинг ҳуқуқи де-факто ва де-юре** (я'ни амалда ва расмий равишда) **э'тироф қилинган тақдирдагина тинч-тотув бўлиб яшаш бемалол мумкин».**

Конференция қатнашчилари, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жаҳондаги ҳақиқий муносабатларни тўғри акс эттирсин ва ҳамма мамлакатларни ўз ичига оладиган ташкилот бўлсин, деб талаб қилдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хитой Халқ Республикасига шу ташкилотдаги ўзининг қонуний ҳуқуқи қайтариб берилган тақдирдагина ва ўзларини қабул қилишни сўраб мурожаат қилган ёки мурожаат қиладиган ҳамма давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотига а'зо қилиб олинган тақдирдагина шундай ташкилот бўлиб қолиши мумкин.

Резолюцияда халқаро кескинликни юмшатишга олиб келадиган тўғри йўл кўрсатиб берилган:

«Ҳамма давлатлар жанжалли масалаларни ҳал қилишда зўравонликдан фойдаланишдан воз кечишлари лозим. Конфликтларнинг ҳаммаси музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал қилиниши лозим. Музокаралар бошланган вақтда қийинчиликлар ҳатто катта бўлган тақдирда ҳам бу музокаралар қунт блан давом эттирилиши лозим.

Шу принципларга, биринчи галда, Жанва музокараларида амал қилиниши лозим, бу музокараларнинг муваффақиятли бўлиб чиқиши бутун дун'ёда тинчликни ғоят даражада мустаҳкамлаган бўлур эди».

Конференция Корея ҳақида тўхталиб қолган музокараларни яна бошлаб юборишни, Германия масаласини ҳал қилмоқ учун музокараларни яна тезроқ бошлаб юборишни, атом қуроли устида синовлар ўтказишни тўхтатишни талаб қилди. Конференция «ҳозирги вақтда одамларни кўплаб қирадиган қуролга эга бўлган давлатлар шундай қуролни қўлланмаслик тўғрисида ўз устларига мажбурият олсинлар ва шу хилдаги қуролларни тайёрлаш ҳамда тўплаш тақиқлансин ва шу тақиқланишга риоя қилиниши устидан контроль қўйилсин», деб талаб қилди.

Конференция шу нарсани кўрсатиб ўтдики, Шарқ блан Ғарб ўртасида савдо-сотиқни ривожлантириб юбориш жаҳондаги халқаро кескинликни камайтириши мумкин бўлган муҳим фактордир. Ҳозирги мавжуд чеклашлар тугатилиши блан бундай савдо-сотиқ анча кўпайтирилиши мумкин. Маданий алоқаларни кўпайтириш ва кенгайтириш тўғрисида ҳам умумий истак билдирилади.

Ҳаммага ма'лумки, АҚШнинг агрессив доиралари халқларнинг тинчликка бўлган иродасини назар-писанд қилмай, Ҳинди-Хитойдаги конфликтни кенгайтиришга бутун чоралар блан уринмоқдалар ва янги урушларга тайёрланишни давом эттирмоқдалар. Жанва кенгашига катта умидлар боғлаган халқлар бу сиёсатни қаттиқ қораламоқдалар, чунки Осиёда тинчликнинг тикланиши Жанва кенгаши ишларининг муваффақиятли бўлишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Стокгольмдаги конференция қатнашчилари жамоатчилик талабини ифодалаб, Жанва кенгашига қатнашаётган ҳукуматларга Ҳинди-Хитойдаги урушни тезроқ тўхтатиш ва Кореяда уруш ҳаракатларнинг яна бошланиб кетишига йўл қўймаслик мақсадида биргаликда ҳаракат қилишни сўраб, мурожаат қилдилар.

Жамоатчиликнинг бу овози блан ҳисоблашмаслик мумкин эмас. Жумладан, шу нарса шак-шубҳасиздирки, Гватемаладаги воқиалар муносабати блан конференциянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қилган Мурожаатини барча мамлакатларнинг тинчликсевар халқлар кенг суратда қўллаб-қувватлайдилар, чунки шу Мурожаат Хавфсизлик Кенгашини «уруш ҳаракатларини тўхтатмоқ учун ва бостириб кирган қўшинларни чиқиб кетишга мажбур қилмоқ ва тинчлик ҳолатини тикламоқ учун ҳамма чораларни кўришга» чақиради.

Халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтириш масалаларига бағишланиб чақирилган Стокгольм конференциясининг қарорларида ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим масалалари қўйилди ва шу масалаларни барча халқларнинг манфаатларини кўзлаб ҳал қилиш йўллари кўрсатиб берилди. Шу қарорларни амалга ошириш мумкин ва зарур. Барча мамлакатлардаги жамоатчилик фикри шуни талаб қилмоқда.

Совет халқи яқиндагина ўз ишини тамомлаган Стокгольм конференциясининг қарорларини қизғин суратда қўллаб-қувватлайди. Совет Иттифоқи халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш учун изчиллик блан кураш олиб бормоқда, уни бу курашда четэллардаги миллион-миллион халқ оммаси, тинчликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга манфаатдор бўлган омма қўллаб-қувватламоқда.

(**«ПРАВДА»нинг 25 июньдаги бош мақоласи**).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Дала шийпонида суҳбат

Колхоз раиси ўртоқ Ортиқов 3-нчи бригада ғўзаларини кўздан кечиргач, 4-нчи бригада участкасига келди. У келганда бригада а'золари ғайрат блан ғўзани чопиқ қилаётган эдилар.

— Балли азаматлар, ҳорманглар, — деди раис.

— Бор бўлинг. — деди бригадир.

— Ғўзани сифатли чопиқ қилибсизлар, раҳмат.

— Биз ахир 86 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта ҳосили етиштиришга аҳд-паймон қилганмиз-ку. Бу бизнинг ҳалол меҳнат қилишимизга боғлиқ-да.

— Тўғри айтасан Султонқул, ҳамма нарса ҳаракатга, меҳнатга боғлиқ.

— Биз бу йил мўлжалдагидан ҳам кўпроқ ҳосил олишга интилмоқдамиз. Кеча дала шийпонида бригаданинг юз центнерчилар ҳаракатига қўшилган звенолари бу йил янада кўпроқ ҳосил етиштириш тўғрисида келишиб олдилар.

— Бу ташаббусларингиз яхши, лекин шунга қарамасдан биринчиликни қўлдан бой берманглар. Соат 2 бўлай деб қолибди, тушки овқат ҳам яқинлашмоқда. Яна дала шийпонида учрашармиз...

Раис кетгач, бироздан сўнг тушки овқатга занг урилди. Бригада а'золари яхши жиҳозланган дала шийпонига бирин-кетин йиғилабошладилар. Бригада а'золари дала шийпонида овқатланиб, бироз ҳардиқ чиқаргач, мўл ҳосил етиштириш йўли тўғрисида ўзаро суҳбатлашабошладилар.

Суҳбатда кетманчи Шокирова соатлик графиқ асосида ишлаб, бугун тушгача 0,11 гектар ердаги ғўзани чопиқ қилганини, кечгача кунлик иш нормасини бир ярим баравар бажаражагини, сувчи Мўминов ва Ҳожиматов ўртоқлар ғўзани суғоришдаги иш тажрибаларини, химизатор Т. Суярқулова эса ғўзанинг соғлом ўсишини та'минлаш учун зарарли ҳашаротларга қарши қандай курашаётганлигини сўзлаб берди.

Суҳбатга раис ҳам аралашди.

— Сизларнинг тажриба олмоштириб туришларингиз яхши, аммо юз центнерчилик ҳаракатини кучайтиришда ташаббусчи бўлишларингиз керак. — деди-да звено бошлиғи Жалил Набиевга қараб қўйди.

— Бизнинг звеномиз бу йил 32,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олиб, ўртоқ Абдураҳмон Абдуллаев бошлиқ звено а'золарини социалистик мусобақага чақирди, — деди Набиев.— ҳозир ҳар икки звенода ҳам 4-нчи культивация, учинчи чопиқ, ғўзани иккинчи озиқлантириш давом этмоқда. Бизнинг бригада бошлиғи Султонқул Абдуллаев 1954 йил Москвада ўтказиладиган Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига кандидатдир. Биз бригада бошлиғимиз Султонқул акадан ўрнак олиб, бу йил звеномизда мўл ҳосил олишни та'минлаймиз. Биз ҳам келгуси йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқини олиш учун ҳозирданоқ астойдил курашмоқдамиз...

— Баракалла азаматлар, — деди-да раис мийиғида кулиб қўйди.

Дала шийпонида суҳбат қизғин давом этар эди. Шу пайтда газета кўтариб агитатор Асқар Нуралиев етиб келди. Уни бригада а'золари зўр мамнуният блан кутиб олдилар. Агитатор юз центнерчи звенолар ҳақида газета саҳифаларда ёритилган хабар ва мақолаларни ўқиди. Бригада а'золари дала шийпонида газета янгиликларини эшитгач меҳнат интизомини мустаҳкамлаб, социалистик мусобақа асосида юзцентнерчилик ҳаракатини авж олдириш тадбирлари ҳақида яна суҳбатни давом эттирдилар.

Бундай суҳбатлар Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг барча дала шийпонларида ўтказилмоқда. Бу суҳбатларга далачилик бригадаларнинг 36 звеноси қатнашмоқда. Дала шийпонларида Ҳ. Хожиматов, Н. Ҳасанов, З. Набиева, А. Абдиумаров каби 12 агитатор иш олиб бормоқда. Улар колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ва маданий ишларни кучайтириб, уларга кундалик газета хабарларини ўқиб бермоқдалар ва пахта устозларининг қишлоқ хўжалик соҳасида эришган ютуқларини ҳамда уларнинг иш тажрибаларини сўзлаб бермоқдалар.

Шунингдек, ҳарбир агитатор ўзи иш олиб бораётган дала шийпонида колхозчиларни ижодий меҳнатга чақирувчи «Жанговар варақа»лар чиқармоқда, «Юз-центнер учун» деворий газетасида юзцентнерчилар ҳаракатига қўшилган звено а'золарининг кунлик иш нормаларини ошириб бажараётганликлари, уларнинг ғўза парваришидаги иш тажрибалари акс эттирилган. Колхоз агитаторлари кўчма кутубхоналар, кўчма яслилар ҳамда «Ҳурмат тахта»лари ташкил қилишда ҳам актив қатнашмоқдалар.

Партия ташкилоти колхозчилар орасида оммавий-сиёсий, маданий ишларни яхши йўлга қўйгандан кейин колхозчилар блан механизаторлар ҳамкорлиги анча кучайди. Бунинг натижасида универсалчилар ғўза қатор ораларини культивация қилишда кунлик иш нормаларини 1,5 — 2 бараварга етказиб адо этмоқдалар. Эргаш Мирдадаев ва Бекбўта Қуёнбоев ўртоқлар каби универсалчиларнинг ҳарбири кунига 16 — 18 гектар ғўзани сифатли культивация қилмоқдалар. Уларнинг ҳарбири ҳозиргача 500 гектар ердаги ғўзага ишлов бериб бўлдилар.

Шу кунларда колхозда ғўза парвариши кучайтирилиб, ғўзани 4-нчи культивация, 3-нчи чопиқ, 2-нчи озиқлантириш ва суғориш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Бу муваффақиятга эришишда колхоз агитаторларининг ҳиссаси каттадир.

З. ОТАХОНОВ.

Республикамизнинг пойтахти Тошкентда қурилиш ишлари кундан-кунга кенгайиб бормоқда. Боғдан Хмельницкий кўчасида 31 квартирали уй-жой биноси қурилмоқда. Бу қурилишда ишлаётган бинокорлардан Баҳром Раҳмонов ва П. Редкина ўртоқлар кундалик топшириқни 130 — 140 процентдан бажараётирлар. **Суратда:** (чапдан) **Б. Раҳмонов, П. Редкина** ўртоқлар карнизга бетон қуймоқдалар.

А. Аверянов фотоси.

Совет Ҳукуматининг АҚШ Ҳукуматига нотаси

24 июнда СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари В. А. Зорин АҚШнинг Москвадаги Элчиси Ч. Болен жанобларини таклиф қилди ва унга қуйидаги нотани топширди.

«Совет Ҳукумати АҚШ Ҳукуматига қуйидагини билдиришни зарур деб ҳисоблайди.

Шу йил 23 июнда маҳаллий вақт блан соат 4.00 да Қора денгиз пароходчилигининг чироғ учун ишлатиладиган керосин олиб бораётган «Туапсе» деган совет танкери очиқ денгизда Тайвань оролидан жанубда 19° 55' шимолий кенгликдаги ва 120° 23' шарқий узунликдаги координатлар нуқтасида миноносец типидаги ҳарбий кема томонидан тўхтатилган ва қурол қўлланиш блан дўқ қилинганлиги сабабли йўлини ўзгартиришга ҳамда шу ҳарбий кема кетидан боришга мажбур қилинган. Миноносец типидаги ҳарбий кема ҳужум қилганлиги тўғрисида танкер капитанидан хабар олингандан кейин танкер блан радио алоқаси узилиб қолган. Совет кемасининг ва ундаги команданинг бундан кейинги тақдири ма'лум эмас.

Мутлақо равшанки, АҚШ ҳарбий-денгиз флоти контроль қилиб турган сувларда совет танкерининг ҳарбий кема томонидан ушланиши фақат АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари томонидангина бўлиши мумкин.

Совет Ҳукумати очиқ денгизда совет савдо кемасига ҳужум қилинганлиги муносабати блан Қўшма Штатлар Ҳукумати кемани, унинг юкини ва командасини дарҳол қайтариш учун тегишли чораларни кўради деб кутади. Шу блан бирга Совет Ҳукумати бу ғайриқонуний актни уюштиришга алоқадор бўлган америкали мансабдор шахсларга қаттиқ жазо берилишини талаб этади ва очиқ денгизда кемаларнинг эркин қатнаб туришини қўпол равишда бузадиган бу хил ҳаракатларнинг такрорланиш эҳтимолини йўқотадиган чоралар кўрилишини талаб қилади.

Совет Ҳукумати шуни билдиришни зарур деб ҳисоблайдики, Совет Ҳукумати бундай йўл қўйиб бўлмайдиган ҳаракатлардан кўз юмаолмайди ва бу районда совет савдо кемаларининг бехавф-хатар қатнаб туришини та'минлаш учун тегишли чоралар кўришга мажбур бўлади».

Ч. Болен жаноблари нотани АҚШ Ҳукуматига топширишга ва'да қилди.

Бекободда корейс театри коллективининг гастрольлари

Шу кунларда Бекобод шаҳрида ва район колхозларида қардош Қозоғистон ССР Талдиқўрғон область корейс музикали драма театри артистларининг гастрольлари бошланди. Театр коллективи районнинг Молотов қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз а'золарига катта концерт қўйиб берди. Шунингдек 1, 2 ва 3-нчи «Далварзин» совхозларида, Крупская номли колхозда, 1, 2 ва 3-нчи МТСларда ҳам корейс театри артистларининг концертлари ўтказилди.

Шаҳар ва район меҳнаткашлари театр коллективининг концертларини зўр қизиқиш блан томоша қилмоқдалар. Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист Дин-Ким, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Гэн-хи Ли, Хам-дек Ли корейс, рус ва ўзбек тилларида ашулалар айтиб, томошабинларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Театр ўйинчилари турли халқ рақсларини зўр маҳорат блан ижро этмоқдалар.

Қардош Қозоғистондан келган корейс музикали драма театрининг гастрольлари Бекобод районида бирнеча кун давом этади.

А. САТТОРОВ.

Улуғ рус ёзувчиси А. П. Чехов ижодига бағишланган адабий кеча

Яқинда Тошкентдаги Островский номли пионерлар саройида улуғ рус ёзувчиси Антон Павлович Чехов вафотининг 50 йиллигига бағишланган адабий-бадиий кеча бўлиб ўтди. Кечада 137-нчи мактабнинг 9-нчи синф ўқувчиси Галя Рославцева Чеховнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Кечада 42-нчи мактабнинг ўқувчиси Рая Абубакирова ва 137-нчи мактабнинг ўқувчиси С. Ғаниевалар Чеховнинг «Хамелион» ва «Бўйиндаги Анна» ҳикоялари ҳақида, ҳамда «Чехов-драматург» деган темаларда сўзга чиқдилар.

Адабий кечанинг охирида ёш томошабинларга «Алёша Птицин» кинофильми кўрсатилди. Мингга яқин ўқувчи қатнашган адабий кеча қизиқарли ўтди.

М. МИРЗАҚОБИЛОВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

„ИЖОДКОРЛАР“

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти ёш шоир Султон Акбарийнинг «Ижодкорлар» номли ше'рлар тўпламини нашр этди. Шоирнинг тўпламга киритилган 14 ше'ри тематик жиҳатдан рангба-ранг. Уларда Совет кишиларининг эркин ижодий меҳнати, табиатни ўзгартишдаги қаҳрамонлиги, ишдаги новаторлиги, халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик, Ватанга, Коммунистик партияга садоқат, Москвага муҳаббат темалари асосий ўринни эгаллаган.

Шоир «Москва тонгида» ше'рида пойтахтимиз шонли Москвани улуғлаб бундай дейди:

Кўкни қучиб юксалади заводлардан бонг,
Тушинога келиб қунар ўйнаб пўлат қуш;
Ўнолти ҳур республика халқидан ҳар тонг,
Москвага топширади салом ва олқиш.

Тўпламдаги «Ижодкорлар», «Ботаник қиз саҳрода», «Бинокор сўзи», «Лауреат» ше'рларида бахтиёр совет кишиларининг коммунизм қуриш йўлида, табиатни ўзгартиш, дар'ёлардан фойдаланиш ва илғор совет фани ютуқларига асосланиб янги-янги ихтиро'лар яратишда кўрсатаётган новаторликлари ўз бадиий ифодасини топган. «Октябрь байрами», «Парад бошланди», «Чўққида» ше'рларида совет халқларининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси натижасида, Ленин — Сталин партияси раҳбарлигида озодликка эришганликлари ва ҳозирги кундаги бахтли фаровон ҳаёти тасвирланади.

Шоир кўп ше'рларда мисра'ларни образли ифодалар блан бойитишга, оригинал ўхшатишлар охтариб топишга, воқиа ва манзараларни жонлантириб кўрсатишга ҳаракат қилган.

«Муз пўстинни кийган дар'ё ётар буғланиб»
«Чироқларнинг порлашидан эриб кетган тун»
(«Москва тонгида» ше'ридан).

Ана ўзи чайир ва пишиқ,
Дар'ё блан бел олишган эр.
(«Ижодкорлар» ше'ридан).

Бу каби кўпгина мисра'ларда ёш шоир Султон Акбарийнинг янги бадиий приёмлардан фойдаланишга интилиши ва унинг ижодий ўсишини кўрсатувчи ўзига хос овози ажралиб турибди.

Тўпламга юқорида кўрсатилган анча пухта ишланган ше'рлар блан бирга, мазмунан саёз, бадиий жиҳатдан хом ше'рлар ҳам киритилган. Бундай ше'рларда шоир воқиаининг ички моҳиятини очиб бераолмайди, фақат ташқи манзараларни, табиат ҳодисаларини ва детальларини бирма-бир санаб ўтиш блан чегараланади («Ёз», «Балиқчилар қўшиғи», «Қиш», «Энага» каби ше'рлар).

Ше'рларнинг ғоявий мазмунини китобхонга аниқ етказиб бериш учун С. Акбарийда бадиий маҳорат етишмайди. Шунинг учун тўпламдаги ше'рларнинг кўпи қуруқ ва'зхонликдан иборат бўлиб қолган. Шунингдек ба'зи ше'рларнинг тили пишиқ ишланмаган, адабий тилдан четлашиб шевага берилиб кетиш ҳоллари ҳам учрайди. Ше'рларда қофияни тўғри келтириш учун бир ма'ноли сўзлар кўп такрорланган, тилимизнинг луғат фондидан чиқиб бораётган архаик сўзлар ишлатилган. Натижада ба'зи ше'рларнинг тили ғализ бўлиб чиққан. Бу хилдаги камчиликларга йўл қўйилиши ше'рнинг бадиий қимматига путур етказади ва фикрда ноаниқлик юз беришига сабаб бўлади. Масалан:

Шоир охтаради гўдак ше'ри-чун
Янги бир **ташбиҳ-у** янги сарлавҳа
(«Янги йил кечаси» ше'ридан)
Илҳомлари қайнаб тўлқиндай,
Янги **ташбиҳ,** янги ибора,
(«Энага» ше'ридан)

Бу ерда «ташбиҳ» сўзи архаик бўлиши блан бирга, унинг такрорланиб келиши китобхоннинг ғашига тегади.

Тўпламдаги ше'рларда:

Ҳой-ҳой тезроқ чалишинг (?)
Тунги салқин чўкади.
(«Балиқчилар қўшиғи» ше'ридан)

каби пишиқ ишланмаган мисра'лар ҳам бор.

«Ҳуҳ»лаб эритиб
Гулқор (?) музини,
Тангадек очиб
Ойна кўзини
Тишга (?) қарадим!
Ўҳў, ер-кўк қор,
Қалинлиги ҳам
Беш қаричча бор.

каби мазмунан ноаниқ, бадиий жиҳатдан бўш мисра'лар учрайди. «Қиш» ше'ри ёш боланинг тилидан айтилган ҳикоя тарзида ёзилган. Ундаги «гулқор», «тишга» сўзлари ёш болаларга тушунилмайдиган сўзлардир. Ше'рларнинг ба'зи ўринларида қофияни тўғрилаш учун «рош», «ажиб» каби китобхонга тушуниши қийин бўлган сўзлар ҳам ишлатилган. Бу камчиликларнинг содир бўлишига тўпламнинг редактори ўртоқ М. Бобоев ҳам йўл қўйган.

Шоир тўпламдаги йўл қўйилган камчиликларни йўқотиш учун кўп ше'рларни кунт блан қайта ишлаши лозим.

Йўлдош МАНСУРОВ.

Бир коммунистнинг қиёфаси ҳақида

1-нчи «Боёвут» совхози ишчилар комитетининг раиси Абдуқосим Оқтоев коммунистга муносиб бўлмаган ҳатти-ҳаракатлари, безориликги, маиший жиҳатдан бузилганлиги блан ҳаммага ма'лум. У дидига тўғри келмаган одамларни сиғдирмайди, ишчилар комитетида ишловчи ходимларни истаган вақтда бўшатиб, ўрнига бошқа киши олаверади. Бир куни кино механигини ишдан бўшатса, эртасига клуб мудирини, учинчи куни эса бухгалтерни бўшатади. Совхоз партия ташкилоти Оқтоевнинг ўзбошимчалигига чек қўймаганлиги учун у ходимларни ишдан бўшатишни ўзига касб қилиб олди. 1952 йил апрельдан бери киномеханигини 12 марта, клуб мудирини 5 марта, кутубхона мудирини 5 марта, бухгалтерни 3 марта олмоштирди.

Совхозда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, совхоз ишчиларининг, айниқса болалик аёлларнинг бемалол ишлашлари учун қулай шароит яратиш, болалар боқчалари ишини йўлга қўйиш, физкультура-спорт ишларини жонлантириш, ёшларни бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига жалб этиш ишчилар комитетининг бевосита вазифасидир. Броқ Оқтоев ишчилар комитетига раис бўлгандан бери бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг ишлари бўшашиб кетди. Ким бадиий ҳаваскорлар тўгараги тўғрисида сўз очса, Оқтоев «Бадиий ҳаваскорлар бўлмаса ҳам совхоз яшайверади» деб ҳаваскор ёшларнинг зўр иштиёқларини бўғаётир.

Оқтоев маиший жиҳатдан бузилган. Унинг ҳуш'ёр юрган чоғини кўриш қийин. У маст ҳолда совхоз ходимлари ўртасида шарманда бўлиб, кўп кишиларга озор бериб юради. Совхозда оммавий-сиёсий тарбия ишларини кучайтириш учун касаба союз республика комитети томонидан берилган автомашинада бадиий ҳаваскорлар тўгарагининг а'золари яқинда совхознинг 5-нчи бўлимига бориб концерт бермокчи бўлган эдилар. Лекин Оқтоев маст ҳолда тўгарак а'золарига ўшқириб, машинани Ховосга жўнатди.

Совхознинг 1-нчи, 2-нчи бўлимларида ишчи кучлари етишмайди, деган шикоятни Оқтоев кўп марта эшитган. 1-нчи бўлимда ишлашни истаган 53 та болалик аёл, 2-нчи бўлимда 58 та болалик аёл бор. Бу бўлимларда болалар боқчаси очилмагани учун болали хотинлар дала ишларига қатнашаолмаётирлар. Очилган боқчалар ҳам яхши жиҳозланмаган, ҳатто идиш-товоқ, қошиқлар ҳам етишмайди. Болалар боқчасининг ишини йўлга қўйиш Оқтоевга топширилган бўлса ҳам, у ҳеч иш қилмайди.

Оқтоев совхоз ишчиларининг манфаатидан кўра, ошна-оғайниларининг манфаатини а'ло кўради. Масалан, Ялтадаги санаторияга путёвка келган эди. Бу путёвкани Оқтоев оғайниси — Ховос район алоқа бўлим бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Зинковга бериб юборди.

Оқтоев безорилик қилиб, кишки клубда кинони тўхтатиб қўйиб, томошабин лейтенант Масловни халқ ўртасида ҳақорат қилгани ҳаммага ма'лум. Броқ, унинг бундай ножўя ҳаракатларини санаб битириш қийин. Броқ шундай кирдикорларнинг «қаҳрамони» Оқтоевга заррача гард тегмай келаётир. У яна бемалол ўз нома'қулчиликларини давом эттирмоқда.

Нима учун Оқтоев ҳаддидан ошиб кетди, нима учун у талтайиб эркатой бўлиб қолган, нима учун унга ҳеч ким тил текизмайди?

Коммунист Оқтоевнинг хулқ-атвори тўғрисидаги масала совхоз бошланғич партия ташкилотининг бюро мажлисида 5 марта муҳокама қилинди. Бу бюро мажлисларида роса тортишувлар бўлди. Оқтоевни қоралаб гапирмаган одам қолмади. Ҳатто унинг рафиқаси Оқтоева ўз эрининг маиший жиҳатдан бузилганлигини, оиласига қарамай қўйганлигини фактлар келтириб гапирди. Сўнгги мажлисда 1-нчи «Боёвут» совхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. Хўжаев сўзга чиқиб:

— Коммунист Оқтоевнинг маиший жиҳатдан бузилганлиги рост. У ходимлар ва ишчилар блан ўта-кетган даражада қўпол муомила қилади. Шу сабабли ишчилар ўртасида обрўси қолмаган. Шуни ҳисобга олиб касаба союз ташкилот комитети унинг номзодини ишчилар комитети а'золигига кўрсатмади, деб мажлис аҳлини тинчитди.

Бюро а'золаридан Валиев, Русакова, Ўрусбиев, Кухтин, ўртоқлар ҳам бюро мажлисида Оқтоевнинг коммунистга муносиб бўлмаган қилиқларини қораладилар. Оқтоев бюро мажлисидаги гапларни тулкилик блан йўққа чиқарди. Ҳар сафарги бюрода қиладиган ёлғон тавбасини такрорлаб, сувдан қуруқ чиқиб кетди. Бюро а'золари унинг бу қалбаки «тавбасига» ишондилар. Қоралашга қораладилар-у провардида Оқтоевга нисбатан муросасозлик қилдилар. Бюро мажлисида исбот этилган фактларга асосан партиявий чора кўриш ўрнига, уни яна ишчилар комитетига раис қилиб сайлашни тавсия этиб қарор чиқардилар.

Броқ ҳалигача Оқтоевнинг хулқи-атворида, иш фаолиятида, кишилар блан муомаласида заррача ўзгариш бўлмади. Шундай бўлсада совхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хўжаев коммунист Оқтоевга нисбатан либеральларча муносабатда бўлиб келмоқда.

— Мен Оқтоевни ҳимоя қилмаганимда у аллақачон пробкадай учиб кетарди, — дейди совхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хўжаев.

Ўртоқ Хўжаевнинг гапи тўғри. Агар у ҳимоя қилиб келмаганда Оқтоевга нисбатан аллақачон чора кўриларди. Оқтоев фақат Хўжаев паноҳида эркатой бўлиб юрипти.

Б. ХАЛИЛОВ.

„Средазхиммаш“ заводида новаторлар таклифига э'тиборсизлик блан қаралмоқда

Социалистик саноатнинг энг яхши кишилари — ишлабчиқариш новаторлари ва илғорлари маҳсулот ишлаб чиқаришни ошириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун курашиб, ажойиб ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Бундай кишилар, одатда, эришилган ютуқлар блан хотиржамланиб қолмайдилар. турғунлик, ғафлатда қолиш ва қийинчиликлардан чекиниш кайфиятлари улар учун бутунлай бегонадир. Техника билимлари блан қуролланган ишлабчиқариш илғорлари ва новаторлар меҳнат унумини оширучи янги ички резервларни излаб топадилар ва шу блан бирга илғор тажрибанинг ижодий хазинасига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Коммунистик партия ўз фаолиятида омманинг ижодий ташаббусига таянган ҳолда, ишлабчиқариш новаторларига ғоят катта аҳамият бериб келди, барча янги, илғор тажрибаларни ҳартомонлама қўллаб-қувватлаш зарур эканини қайта-қайта кўрсатди ва эскилик тарафдорларига, консерватизмга ҳамда ишлабчиқариш новаторлари — илғорларнинг таклифларига нисбатан бюрократларча муносабатда бўлиш кайфиятларига қарши шафқатсиз равишда курашиб келди.

Ба'зи корхоналарда ҳали ҳам шундай раҳбарлар борки, улар ўзларининг шахсий манфаатлари ва тинчликларини ҳамма нарсадан юқори қўядилар. Улар новаторларнинг таклифларида «ҳечқандай янгилик» кўрмайдилар ёки «яна бир балоси чиқиб қолмасин» деб бу таклифларга ортиқча «дахмаза» деб қарайдилар.

Агар, бундай нотўғри эскилик фикрларини тарқатучиларга ўз вақтида, кескин зарба берилмаса, корхоналарда новаторларнинг ижодий ташаббуслари бўғилиб қолади, уларнинг энг яхши таклифлари амалга оширилмайди. Натижада ишга зарар етади.

Чирчиқ «Средазхиммаш» заводидаги ишлабчиқариш новаторларининг аҳволи бу фикримизнинг ҳақиқат эканлигини тўла исботлайди. Бунинг учун бирнеча мисоллар келтиришга тўғри келади. Заводга «С—736» маркали машинанинг заказ қилинганига 2 йилдан ошди. Аммо, бу заказни бажариш учун шу вақтга қадар киришилгани йўқ.

Ғоятда мас'улиятли бу заказнинг бажарилиши бутун корхона коллективининг фахри бўлар эди. Броқ аппаратни тайёрлаш иши заводда спираль тишли учқур шестерняларни қирқучи махсус станок йўқлиги туфайли тўхтаб қолди. 3 миллион сўмдан ортиқ қимматга эга бўлган бу заказнинг шунчалик узоқ муддат мобайнида бажарилмай қолиши завод устига оғир юк бўлиб тушди. Бу эса планнинг бажарилишини барбод қилди. Оборот маблағларининг оборот даражасини пасайтириб юборди.

Тўғри, ўтган йили завод ихтиёрида тишли детальларни рандалайдиган «Рейнеккер» типидаги станок бор эди. Ана шу станокда бу мураккаб учқур шестернларни қирқишни бошлаш мумкин бўларди, лекин бу ишга ўз вақтида киришилмади. Завод раҳбарлари йўл қўйилган бу қўпол хатони бирдан пайқаб қолганларида эса, бу станок заводда йўқ эди: Москвадан келган илтимосга асосан уни Украина корхоналаридан бирига жўнатилган эди. Худди шу вақтда Машинасозлик министрлиги ферментатор аппаратлар тайёрлашни жадаллаштириш керак, деб талаб қилабошлади. Завод раҳбарлари типирчилаб қолдилар, Москва, Киев, Челябинскдаги бир қатор саноат корхоналари блан олиб борилган ёзишмалар ҳам ҳечқандай натижа бермади. Биронта корхонада бу каби шестерняларни тайёрлаш имконияти мавжуд эмас эди.

Агар, «Средазхиммаш» заводи раҳбарлари боши берк бундай кўчадан қандай қилиб чиқиш ҳақида ишчилар блан, станоксозлик соҳасидаги мутахассислар, корхонадаги барча новатор ва рационализаторлар блан маслаҳатлашганларида эди, тўғри иш қилган бўлар эдилар. Ўз дардларига малҳам топган бўлар эдилар.

Аммо, раҳбарларнинг заводнинг энг яхши кишиларига нисбатан илтифотсиз муносабатда бўлишлари, улардан ўрганишни ўзларига эп кўрмаслик кайфиятлари бунга йўл қўймади. Улар ферментаторларни тайёрлашга тўсқинлик қилган учқур шестерняр масаласини бундан бир йил аввал ҳал қилиш имкониятини барбод қилдилар.

Завод дирекцияси тажрибали мутахассис бўлмиш, техника контроли бўлимининг инспектори Сергей Николаевич Кирьяничевни Чимкентдаги, Ўзбекистон пойтахтидаги ва бошқа қатор шаҳарлардаги корхоналарга юборган эди. У, спираль тишли шестерняларни қирқаоладиган заводни «излаб топиши» лозим эди. Броқ, бу саёҳатдан ҳечқандай натижа чиқмади. Ана шундан сўнг, бош инженер кабинетида кенгаш чақирилди. Кенгашда нима қилмоқ керак, заказни бажариш керакми, ёки «бизники бўлди» деб четга чиқиш керакми?! Ана шу масала ҳал қилиниши керак эди.

Йиғилишда ТКБнинг инспектори ўртоқ Кирьяничев бу шестерняларни шу заводнинг ўзида тайёрлашни таклиф қилди. У, спираль тишли ўткир шестерняларни оддий токарьлик станогида қирқмоқчи бўлди. Бунинг учун махсус ёрдамчи асбоб тайёрлаш талаб қилинар эди... «Ҳеч киси йўқ. Тегишли ҳисобларни ишлаб чиқаман, чертёжларни тайёрлайман. Бу ишга бош технолог ёрдам беради», деб ўйлади инспектор.

Лекин, заводнинг бош технологи Александров бу таклифга қарши чин ма'носи блан «найза кўтариб» чиқди. Чунки у, агар бу таклиф ишлаб чиқаришга жорий қилинса, ўзининг ҳаловатига путур етишини сезган эди.

Кирьяничев таклиф қилган янгилик ҳақиқатан ҳам ҳали мамлакатимиздаги биронта заводда амалга оширилмаган, аммо бу новаторнинг дадил фикри эди.

— Бу ишингиздан ҳечнарса чиқмайди, — деди технолог сўзга чиқиб қат'ий равишда, — спираль тишли ўткир шестерняларни оддий токарьлик станогида қирқармиш: Ахир бу қаерда кўрилган. Сизнинг бундай янгилигингизнинг ҳечкимга кераги йўқ.

ТКБнинг инспектори Кирьяничев бош технологнинг сўзларини жимгина тинглади. У, Александровнинг бу таклифга қарши чиқишини илгаридан билар эди. Чунки, илгари ҳам шундай воқиа юз берган эди. Ўшанда Кирьяничев қандайдир бир аппаратни тайёрлаш учун анча енгил конструкцияли ўткир шестерняларни шу ерда қирқишни таклиф қилган эди. Бош технолог эса, новаторнинг бу таклифини менсимай, бу шестерняларни қирқиб беришни Ленинграддаги заводга топширди. Натижада орада анча вақт ўтиб кетиб, аппаратларни ишлабчиқариш графиги барбод бўлди, уларнинг таннархи ошиб кетди. Броқ ўртоқ Александров «ўз осойишталигини сақлаб қолди»... Ўртоқ Кирьяничев ана шуларни ўйлар экан, дадиллик блан:

— Яна та'кидлаб айтаманки, — деб сўз бошлади, — агар тегишли ёрдам кўрсатилса, оддий токарьлик станогида спираль тишли ўткир шестерняларни қирқаоламиз.

Бош технолог тажанг ҳолда сўзга чиқиб, ҳаддан ташқари дабдабали «монолог» ўқийбошлади:

—Сизнинг барча айтганларингиз васваса, мақтанчоқлик. Мамлакатимиздаги биронта заводда бундай шестерняр ишланмайди-ю, мана бизнинг «Средазхиммаш»имизда техникада бурилиш ясайдиган «олим» чиқиб қолипти. Ҳаммаси ҳам бўлмағур сафсата. Қани, сўзларингиз тўғри бўлса ёрдамчи асбобингизни тайёрлаш учун кетадиган барча харажатларни ўз киссангиздан тўлашга тилхат ёзингчи, — деди.

Унинг тумтарақай нутқи кенгаш қатнашчиларининг ҳаммасини ҳам ҳайратга солди. Заводнинг бош инженери ўртоқ Жеребчук Александровни силаб-сийпаб танқид қилгандай бўлди. Коммунист Кирьяничев эса, ўзини тамомила бошқача тутди:

—Мен бундай тилхат ёзишга розиман, — деди у ниҳоят, — бундан ташқари, шуни ҳам ва'да қиламанки, иш муваффақиятсиз чиққан тақдирда ёрдамчи асбоб учун сарф бўлган барча харажатларни ўз ёнимдан тўлайман.

Кенгаш узоқ давом этди ва ниҳоят жуда қўрқоқлик блан бўлса ҳам, ҳарҳолда ТКБнинг инспекторига ишни бошлаш учун буйруқ берилди, чунки бошқача илож ҳам йўқ эди.

Сергей Николаевич Москва корхоналарида ишлаган пайтида кечки станоксозлик техникумини тугатган, у катта ишлабчиқариш тажрибасига ҳам эга эди. Шунинг учун у қийин вазифани ҳал қилишга дадиллик блан киришди. Заводнинг бош механиги вазифасини бажарувчи, партия а'зоси Алексей Вострухинни ўзига ёрдамга чақирди. Шуниси ҳарактерлики, ўртоқ Вострухин махсус техника ма'лумотига эга бўлмаса ҳам, у ва Кирьяничевлар чинакам ватанпарвар новаторлар — янгилик изловчи саботли кишилар эди.

Тез орада Кирьяничевнинг ғояси чертёжлар ва рақамларда гавдаланди. Махсус ёрдамчи асбоб тайёрланди. Заводнинг бош технологи Александров новаторларга ёрдам бериш ўрнига, улар ишлаётган жойдан ўтиб қолганида масхаралаб кулиб юрди.

— Барибир ҳечнарса чиқаришаолмайди. Маошларидан икки минг сўмни нақд ушлаб қолгандан кейингина бир умр ихтиро' қилмасликка қасам ичадилар. Ана шунда кўзлари мошдай очилади, — деди ўз-ўзига.

Лекин, иш Александров айтганидай бўлиб чиқмади. Оддий ишчи, коммунист Сергей Николаевичнинг ҳисоблари тамомила тўғри чиқди. Унинг шахсан ўзи станокда туриб, спираль тишли дастлабки иккита ўткир шестерняни ишлаб тайёрлади. Заводнинг шарафи сақлаб қолинди. Ферментаторларни монтаж қилиш бошланди.

Заводда новаторларга бош технолог томонидан тегишли ёрдам кўрсатилмаганлиги сингари ана шундай қатор фактлар бўлмаганда эди, эҳтимол, бу воқиани ёзиб ўтиришнинг ҳожати ҳам бўлмас эди. Мисоллар келтирамиз:

Механика цехида шатунлар ва тирсакли валлар рандалаш станогида ишлаб чиқарилади. Лекин, бу иш ниҳоят даражада қимматга тушади. Бошмеханика бўлимида бу ишни бажариш учун 4 шпиндельли, бўйига фрезерловчи станокдан фойдаланишга қарор қилинди, чунки шатун ҳамда валларни бу станокда тайёрлаш анча арзонга тушарди. Бунинг учун тегишли чертёжлар тайёрланиб, қилинадиган ишлар ҳисоблаб чиқилди, ва, ниҳоят, ёрдамчи асбоб ҳам тайёрланди. Броқ заводнинг бош технологи бу таклифнинг моҳиятига тушунмай туриб, уни қат'иян рад этди, бош механика бўлимининг новаторларига ёрдам беришдан бош тортди.

Ремонт цехининг старший мастери В. И. Заяц аппаратлар учун ишлатиладиган втулкаларнинг корпусини пўлатдан қилиб, металл вкладишлар қуйиб чиқаришни таклиф қилган эди. Бу таклиф шу вақтгача втулкалар ишлашда сарфланган қимматбаҳо бронзани 70 процент тежаш имкониятини берар эди. Ремонт цехининг бошлиғи ўртоқ Абрамов новаторнинг бу таклифини қувватлади, пўлат втулкалар тайёрланди ва металл вкладишлар қуйилабошланди. Новатор ўртоқ Заяцнинг таклифи тўла исботланди, лекин, завод бўйича чиқарилган буйруқ блан, гўё, бронзани ёмон асрагани ва талон-торож қилгани учун цех бошлиғига 300 сўм штраф солинди.

Тўғри, бундай буйруқнинг мутлақо бема'ни эканлиги билиниб қолганидан кейингина ўртоқ Абрамов штраф тўлашдан озод бўлди, аммо раҳбарларнинг бундай қўпол муносабатидан чўчиб қолган цех бошлиғи металл вкладишли втулкаларни ялпи ишлаб чиқаришга киришмади.

Кўриниб турибтики, «Средазхиммаш» заводида ишлабчиқариш новаторларига тегишли ёрдам кўрсатилмайди, уларнинг таклифлари э'тиборсиз қолдирилади. Бу воқиалардан завод партия комитетининг секретари ўртоқ Давидов ҳам хабардор. Унга заводнинг бош технологи ўртоқ Александровнинг консервативлик кайфияти, ўз шахсий манфаатини ҳамма нарсадан юқори қўйиши ва ишлабчиқариш новаторлари — рационализаторларга ёрдам беришни истамаслиги, уларнинг ташаббуслари ва ижодий энергияларини бўғиб келаётганлиги ҳам ма'лум. Бу фактларни завод директори ўртоқ Платонов ҳам яхши билади.

Ўртоқ Александровнинг қўполлиги ва консервативлиги ҳақида кўптиражли «Машинастроитель» газетасида ҳам ёзилган. Броқ бу қаттиқ танқид унга та'сир этмади. Қачон та'сир этиши ҳам нома'лум.

«Средазхиммаш» заводида ишлабчиқариш новаторларига ҳали ҳам илтифотсиз муносабатда бўлиш кайфияти давом этмоқда.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ВИСТАВКАСИДА

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик вис тавкасида Ўзбекистон ССР павильони.

(Архитектура лойиҳаси)

Ўзбекистон ССР павильони

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг марказий майдонига Ўзбекистон ССР павильони жойлашган. Бу павильон архитектор Полупанов лойиҳасига мувофиқ қурилган.

Павильоннинг бош дарвозасига кенг зинадан кириб борилади. Бу йўл ғишт ётқизилган, ўйма равоқли устунлари бўлган гумбаз остидаги залга олиб киради. Бунинг ўнг ва чап томонидаги постаментларга пахта тераётган қиз блан қоракўл қўйлари чўпонининг ҳайкали ўрнатилган. Павильоннинг фасадига катта Фарғона канали ва Чирчиқ гидроэлектростанциялари тасвир этилган панноллар қўйилган.

Павильонда 9 зал бор. Залларнинг олтитаси республика қишлоқ хўжалигининг: пахтачилик, ипакчилик, қоракўлчилик, мевачилик, узумчилик, чорвачилик соҳаларига, бир зал бошқа экинлар соҳасида эришилган ютуқларга бағишланади. Икки залда Қорақалпоғистон АССРнинг қишлоқ хўжалигида эришган ютуқлари акс эттирилади. Шундай қилиб павильоннинг экспозицион зали 2425 квадрат метр жойни ишғол қилади.

Павильонда 57 экспонат, шу жумладан 16 колхоз, 5 совхоз, 2 МТС, 9 тажриба муассасаси, 6 чорвачилик фермаси кўрсатилади.

Марказий залга келучилар Ўзбекистон ССРдаги илғор хўжаликларнинг республика қишлоқ хўжалигида энг муҳим тормоқ — пахтачиликни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари блан танишадилар. Бунда залга кирганларнинг назари дастлаб Ўзбекистон халқ рассомлари Л. Абдуллаев ҳамда Ю. Елизаровлар томонидан ишланган катта панноға тушади. Паннода 1935 йилда партия ва ҳукумат раҳбарлари томонидан Ўзбекистон пахтакорларининг қабул қилиниш маросими акс эттирилган. Панно тепасида Ленин ордени нақшланган. Қишлоқ хўжалигини, хусусан пахтачиликни ривожлантиришда ажойиб ютуқларга эришганлиги учун Ўзбекистон ССР 1939 йилда шу орден блан мукофотланган эди.

Зал ўртаси баланд кўтарилиб унда сун'ий равишда пахта даласи яратилган; бу далада пахта очилиб турипти. Деворларнинг стендлардан юқори қисми кўп хил паннолар блан безалган. Паннолларда Ўзбекистон саноати, қишлоқ хўжалиги, маданияти ва сан'атининг тараққиёти тўла акс эттирилади.

Республика пахтакорларининг ютуқлари суғориладиган ерлардаги деҳқончиликнинг асоси — ирригация (суғориш) тадбирларининг амалга оширилишидан бошлаб кўрсатилади. Совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқи катта-катта ва кўп каналларни қурди. Натижада 800 минг гектар ер ўзлаштирилди, пахта майдони эса 4 баравардан кўпроқ кенгайтирилди. Ўзбекистондаги 830 суғориш системаси ҳар йил дар'ёлардан 28 миллиард куб метр сув олиб 2 миллион гектар ердаги экинни суғоради. Жам'и каналларнинг узунлиги 160 минг километрдан ортиқдир.

Советлар Иттифоқида пахтанинг 60 процентдан кўпроғи Ўзбекистонда етиштирилади. Республикада 2523 колхоздан 2136 таси пахтакор бўлиб, уларнинг экин майдони бир миллион гектардан ошади. Айрим колхозлар ҳар гектар ер ҳосилини 30 центнердан ошириб юборган бўлсалар, кўпгина бригада ва звенолар гектаридан 40—50 центнердан ошириб ҳам ҳосил олмоқдалар. Ҳарбир пахтакор колхознинг даромади ўртa ҳисоб блан 2,8 миллион сўмга етиб, республикадаги колхозларнинг 88 проценти миллионер ҳисобланади. Мўл пахта ҳосили етиштирганлик учун юзлаб пахтакорлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга эришди. 14 мингдан кўпроқ колхозчи СССРнинг орден ва медаллари блан мукофотланди. Пахтакорлардан икки киши эса икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонни олишга сазовор бўлди.

Андижон область Марҳамат районидаги Свердлов номли колхознинг мисолида пахтадан мўл ҳосил етиштириш илғор агротехникаси намойиш қилинади. Бу колхоз 1953 йилда 791 гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан пахта ҳосили олиб, колхоз фойдаланишидаги ҳар гектар ер даромадини 10 минг сўмга етказди.

Шўрхок ва ботқоқ ерларни ўзлаштириш ва уларда мўл пахта ҳосили етиштириш тажрибалари Тошкент областининг Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг ишларида тўла акс эттирилади. Бу колхоз а'золари 1952—1953 йилларда 296 гектар ерни ўзлаштириб, шундан 236 гектар ерга чигит экдилар ва мўл ҳосил етиштирдилар. Пахтадан мўл ҳосил олганлик учун бу колхоз а'золаридан беш киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли унвонни олди. Наманган область Чортоқ районидаги «Москва» колхозининг мисолида пахтачиликни комплекс механизациялашдаги илғор тажрибалар акс эттирилади.

Виставкага келучилар Олтинкўл МТС экспонатларида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик махсулотларини ишлабчиқариш ҳамда чорвачиликда кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштириш усуллари блан тўла танишади.

Ипакчилик залида республиканинг пилла етиштириш соҳасидаги ютуқлари батафсил кўрсатилади. Самарқанд областидаги Молотов номли, Пушкин номли колхозларга бағишланган материаллар қурт боқишнинг янги ва яхши методлари блан таништиради. Ипакчилик новатори Сталин мукофотининг лауреати Ҳурмат Тешаева стендига катта ўрин берилган. Ҳозир Ўзбекистондаги колхозларда 40 процент қурт Ҳурмат Тешаеванинг жадал методи блан боқилмоқда. Бу усулда қурт боқиш яхши уюштирилади ва иш ғўза парвариши блан тўғри қўшиб олиб борилади.

Турли ўсимликлар залида Бухоро областидаги Шакар Қамиш совхози блан кўчма қумларни мустаҳкамлаш устида иш олиб бораётган Шофрикон ўрмон хўжалиги тажриба станцияси, янги нав'ларни чиқариб, уни ишлабчиқаришга жорий қилишда катта ютуқларга эришиб келаётган Ўзбекистон шоликорлик тажриба станцияси, баҳорикор деҳқончилик соҳасида катта ишларни қилиб келаётган Милютин селекция станциясининг ишлари намойиш қилинади.

Мевачилик залига қўйилган экспонатлар Самарқанд мевачилик селекция станцияси етиштирган ўрик, олхўри, гилос, олма, нок ва бошқаларнинг янги нав'лари блан, Тошкент область «Қибрай» совхозининг экспонатлари олма ва бошқа мевалардан мўл ҳосил етиштириш агротехникаси блан таништиради. Машҳур узумчилик соҳибкори, Сталин мукофоти лауреати Р. Мусомуҳамедов, Самарқанд областидаги Оржоникидзе номли колхознинг 3 гектар токзорнинг ҳар гектаридан 191 центнердан узум олган звено бошлиғи А. Алиевлар тажрибасини кўрсатишга кенг ўрин берилади.

Қоракўлчилик залидаги 9 стендда виставкага келучилар, илғор колхоз ва совхозларнинг қоракўл қўйларини ўстириш ва биринчи сорт қоракўл терилари кўплаб олиш методлари блан тўла-тўкис танишиб чиқади. Бу залда Қоракўл қўйлари учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирган Самарқанд областидаги «Ленинчи-чорводор» колхози, қоракўлчилик соҳасида наслчилик ишларини олиб бораётган Косон наслчилик совхози, қоракўл қўзиларини яхши ўстириш, қўйлар сонини кўпайтириш ва кўп миқдор биринчи сорт қоракўл тери олиб келаётган «Конимих» совхозининг ишлари кўрсатилади.

Қорақалпоғистон АССР учун ажратилган иккита залда автоном республикада саноатда қўлга киритилган ютуқлар, экин майдонининг кўпайиши ва пахта ҳосилининг ошаётганлиги, пиллачиликдаги ўсиш ҳамда жамоат чорвачилигининг ривожланиши намойиш қилинади. Шу блан бирга балиқчилик, андарта овлаш ва ирригация тормоқларининг тобора кенгаяётганлиги кўрсатилади. Ана шу залларда Қорақалпоқ халқининг маданияти ва сан'ати қандай ўсаётганлиги ҳам тасвирланади.

Ўзбекистон ССРнинг қишлоқ хўжалик соҳасида эришган муваффақиятлари фақаттина ана шу алоҳида павильонда кўрсатилибгина қолмайди. Республикадаги энг яхши колхоз, совхоз МТС ва қишлоқ хўжалик илғорларининг иши деҳқончилик, ғаллачилик, узумчилик, мевачилик, сабзавотчилик, чорвачилик, механизация, сув хўжалиги ва бошқа бирқанча павильонларда ҳам муносиб ўринни эгаллайди.

И. ПОЛОЗОВ.

Ўзбекистон ССР павильонининг бош методисти

Қоғозда қолаётган графиклар

БЎКА. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан Бўка районидаги I—II МТСда ҳам графиклар тузилиб, агрономлар орқали колхозларга тарқатилди. Бунда ёз вақтида тўпланадиган ем-хашак, ўриладиган беда ва табиий хашак майдони, ишлайдиган механизация, отулов кучи ва бошқа воситалар кўрсатилган. Лекин бу графиклар тузилгандан буён ҳали бирор кун ҳам бажарилгани йўқ.

Ўтган йили райондаги колхозларда чорвачилик юзасидан белгиланган планлар бажарилмади. Бу йил ҳам қорамоллар плани 82 процент, шу жумладан сигир плани 70 процент, қўйлар эса 83,2 процент бажарилди, холос. Молларнинг қишлови яхши уюштирилмади, кўпгина колхозларда хашак етишмаслиги натижасида жиддий қийинчиликлар рўй берди. Шунга қарамай, бу йил беда-хашак йиғиш блан қиш учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш ишига бепарво қарамоқдалар. Районда беда экиш плани 52,5 процент бажарилди, холос. Илдизи озиқ бўладиган экинлардан 10 гектар экилиб, план бутунлай бажарилмади.

Шу кунларда юқоридаги графикларда белгиланган хашак ўриш ва йиғиш ишлари жуда суст бормоқда. Июнь ойининг биринчи ўнкунлигигача хашак ўриш плани 45,5 процент бажарилди. Ҳалигача 1256 гектар ердаги беданинг биринчи ўрими тугалланиб, йиғиб олингани йўқ. Кўпгина колхозларда ўрилган бедалар йиғилмай, далада қолиб нобуд бўлмоқда. Бу муҳим ишга Каганович номли, Тимирязев номли, Молотов номли ва «Ленинобод» колхозининг раҳбарлари парвосизлик блан қарамоқдалар. Шунинг натижасида «Ленинобод» колхозида хашак-беда ўриш плани 30 процент, Каганович номли колхозда 25 процент, Тимирязев номли колхозда 21 процент бажарилди, холос.

МТС раҳбарлари бу ишни бажаришда механизация воситаларидан фойдаланишга жиддий э'тибор бермаётирлар. 1-нчи МТС зонасида фақат 5 та трактор сенокосилкаси ишламоқда, 2-нчи МТСга эса 2 та сенокосилка бириктилган. Булар ҳам унумли ишламайди. Шу кунгача механизация кучи блан 488 гектар беда ва 171 гектар хашак ўрилди. Районда МТС кучи блан беда-хашак йиғиш иши ташкил қилинмаган, бирорта ҳам трактор блан ишлайдиган чана қилингани йўқ.

МТС раҳбарларининг кабинетда туриб тузган графиклари қоғозда қолмоқда. Беда ўриш ва хашак жамғариш ишлари юзасидан белгиланган график ҳамон бажарилмаётир.

Бўка районида жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Етарли миқдорда хашак ўриладиган майдон бор. Беда майдонидаги ҳосилни ҳам нобуд қилмай йиғиб олинса, чорва учун мустаҳкам ва етарли ем-хашак жамғариш мумкин.

Тузилган графикларни бажариш учун МТСда ҳам, колхозларда ҳам имкониятлар бор, айниқса механизация воситалари етарли. Бўка район ижроия комитети қоғозда қолаётган графикларнинг бажарилиши учун муҳим, амалий чоралар кўриши керак.

Тажрибали чўпон

Юқоричирчиқ районидаги «Правда» колхозининг чўпони ўртоқ Н. Ортиқбоев қўйни асраш, боқиш ва парвариш қилишда катта тажрибага эга. У боқаётган қўйлар ҳамиша — қишда ҳам, ёзда ҳам бирдай соғлом, тетик ва семиз бўлиб юради. Қўйлар қўтонда озода сақланади, қишнинг совуқ кунларида қийналмайди. Шунинг учун Ортиқбоев боқаётган қўзи, совлиқ ҳамда қўчқорлар ўртасида кўксов, қўтир ва бошқа касалликлар деярлик учрамайди. Мободо биронта қўй қандайдир касал блан оғриб қолса, чўпон уни дарҳол бошқа қўйлардан ажратиб олади, доктор чақириб даволаш тадбирини кўради.

Ўртоқ Ортиқбоев, қўй урчитишга катта э'тибор бериб келади. Унинг бу соҳадаги биринчи иши қўчқорларни саралашдан бошланади. Чўпон, қўй урчитишнинг муваффақияти асосан қўчқорнинг зотдорлиги, соғлиги ва семизлигига, айниқса қўйларни қочириш вақтида уларнинг яхши боқилишига боғлиқ эканини яхши билади. Қўчқорлар яхши боқилади, шу блан бирга ба'зи айниган қўчқорлар янгиланиб турилади.

Ортиқбоев 1953 йилда қўй урчитиш планини тўла ва чорвадан маҳсулот олиш планини 150 процент бажариб катта даромад қилди. Жумладан у 1122 меҳнат куни ишлаб 12 минг сўм пул ва 4 тонна дон олди. У, бу йил ҳам ўз қўлидаги 400 совлиқдан 412 қўзи олди бу қўзилар яхши ўсиб катта бўлаётир.

Ўртоқ Ортиқбоев қўзиларни нобуд қилмасдан вояга етказиш, совлиқларни 100 процент қочириш, сентябрьгача қиш учун етарлик хашак жамғариш мажбуриятини олган.

Ш. УТЕБОЕВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТЛАР

Босмахона қачон электрлаштирилади?

«Сталинчи» газета босмахонаси янги ускуналар блан жиҳозланди, янги босма машина олинди. Лекин босмахона электр энергияси блан та'минланмаганлиги сабабли бу машиналар шу вақтга қадар ишга солингани йўқ. Газета чиқадиган кунлари набор ишлари лампа ёқиб бажарилади.

Босмахонани электрлаштириш масаласи кўпдан буён ҳал бўлмай келмоқда. Редакция жойлашган кўчанинг ўнг томонидаги ҳамма биноларга электр сими тортилган, лекин кўчанинг чап томонига жойлашган редакция ва босмахона ҳалигача электрлаштирилгани йўқ.

Оққўрғон район партия комитети ва район ижроия комитетларининг раҳбарлари «Сталинчи» газета редакцияси ва босмахонасида нормал ишлаш учун қулай шароит яратиб бериш ҳақида қайғирмаётирлар.

У. АХРОРОВ,

«Сталинчи» газета босмахонасининг мудири.

М. КАНЗАФАРОВ,

ҳарф теручи.

С. МИНГЛИҚУЛОВ,

печатник.

Газеталар обуначиларга ўз вақтида етказиб берилсин

Ховос район Баландчақир почта бўлими кейинги ярим йил мобайнида жуда ёмон ишламоқда. Почта бўлимининг мудири ўртоқ Х. Салохиддинов меҳнаткашларнинг шикоят аризаларига қулоқ солмаётир, у, бюрократизм кайфиятларига берилиб кетган. Бунинг натижасида обуначилар газеталарни 10—15 кунлаб кечикиб олмоқдалар. Масалан, 1-апрельдан 18-апрельгача йиғилиб қолган газеталарни 32-нчи мактаб ўқитувчиси ўртоқ П. Мирзақулов олиб келиб, обуначиларга тарқатди. Газеталарнинг кейинги сонлари 3 майда, ундан кейингиси 19 майда олинди. Қишлоқ советининг раиси ўртоқ Н. Хожиев ва район раҳбарлари муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу масалага кам э'тибор бермоқдалар.

Биз, Баланчақир почта бўлимининг ишини яхшилашни, бегам почта мудири Х. Салохиддиновга нисбатан тегишли чора кўрилишини ва газеталаримизни 10—15 кунлаб кечиктирмай, ўз вақтида олиб келиб берилишини талаб қиламиз.

Ҳ. КАРИМЖОНОВ.

Энг яхши пионер лагерида

Яланғоч дар'ёси бўйидаги гўзал манзарали жойда, катта боғ ичида Мичурин номли пионерлар лагери жойлашган. Тошкент атрофидаги бу ажойиб ерда 300 дан кўпроқ болалар ўзларининг ёзги каникулларини кўнгилли ва завқли ўтказмоқдалар.

Пионерлар учун спорт ва ўйин майдончалари қурилган. Лагерьда болалар учун экскурсиялар ташкил қилинмоқда, спорт мусобақалари, шахмат ва шашка турнирлари ўтказилмоқда, кинофильмлар кўрсатилмоқда. Болалар лагерьда ташкил этилган «Ёш мичуринчилар», «Моҳир қўллар», «Ёш кемасозлар» ҳаваскорлик тўгаракларида, драма, авиамодельчилар, санитария тўгаракларида қатнашадилар, радио ва фото ишини зўр қизиқиш блан ўрганадилар. Пионерлар республиканинг донгдор кишиларини самимий кутиб оладилар. Болалар лагерьга меҳмон бўлиб келган олимлар, ёзучилар, спорт мастерлари, Ватан урушида қатнашган Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари блан учрашувлардан ғоят мамнун бўлдилар.

Мичурин номли пионерлар лагерига пионер вожатийлари ва тарбиячиларнинг катта группаси келиб кетди. Улар республиканинг энг яхши пионерлар лагерида болаларнинг ёзги дам олишини ташкил этиш формаларини ва методларини шу жойнинг ўзида ўргандилар. (ЎзТАГ).

Санитария постлари аҳолига медицина хизмати кўрсатмоқда

Тошкент шаҳар, Сталин районидаги 7-нчи амбулаториянинг бош врачи ўртоқ Самандаров санитария активининг ишларига алоҳида аҳамият бермоқда. Амбулатория врачлари томонидан ҳар йили ГСО значкистлари тайёрланмоқда. Бу значкистлар маҳалла комиссиялари ҳузурида ташкил этилган санитария постларида врачлар ва медицина ҳамширалари раҳбарлигида ишламоқдалар, аҳолига медицина ёрдами кўрсатмоқдалар.

Масалан, ўтган йили биргина 2-нчи Пятилетка маҳалласидаги санитария пости 374 та врачгача бўлган биринчи ёрдамни кўрсатган, 32 кишини медицина ёрдами олиш учун амбулаторияга юборган.

Бундан ташқари ўртоқ Самандаров санитария дружинасини тузди. Бу дружина соғломлаштириш тадбирларини амалга оширишда актив қатнашмоқда. Медицина ходимларидан Шоёқубова, Одилова, Са'дуллаева каби ўртоқлар ҳовлиларнинг санитария аҳволини систематик равишда текшириб турмоқдалар ва уй ишлари блан шуғулланучи аёллар ўртасида санитария маорифи темаларида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Участка врачи ўртоқ Свешникова томонидан тайёрланган ва Ленин районининг Клара Цеткина кўчасидаги 34-нчи уйда жойлашган санитария пости, Шунингдек Қизил Ярим Ой Жамиятининг активисткаларидан Духновская, Назарова сингари ўртоқлар ҳам ана шундай тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Хуллас, Қизил Ярим Ой Жамияти активистларининг бутун фаолияти аҳолининг санитария маданиятини оширишга, касаллик юз берганда ўз вақтида врачга мурожаат қилишнинг аҳамиятини тушунтиришга, меҳнат ва турмушнинг санитария шароитини яхшилашга қаратилаётир.

Л. ГОЛЯТОВСКАЯ.

Болалар ўртасида тарбиявий ишлар кучайтирилмоқда

Касаба союзларининг маданий-оқартув муассасалари бошқа кўпгина вазифалар блан бирқаторда болаларни тарбиялашда ишчи ва хизматчиларга кенг кўламда ёрдам бериш вазифасини ҳам бажарадилар. Бу жиҳатдан қараганда 1-нчи пойафзал фабрикаси клубининг фаолияти айниқса диққатга сазовордир.

Ўқучилар блан ишлашда анча тажриба ортдирган мазкур клуб ҳузурида махсус болалар сектори ташкил этилган. Ўқитувчилар, комсомол ташкилотларининг вакиллари, ота-оналар, клуб правлениесининг а'золари сектор ишида актив қатнашмоқдалар. Секторга тажрибали педагоглардан ўртоқ Россохина раҳбарлик қилмоқда. Сектор ишлари ҳар ойда план бўйича ўтказилмоқда. Планда отоқли кишилар блан учрашиш, суҳбатлар ўтказиш, кинофильмлар кўрсатиш, экскурсиялар, эрталиклар уюштириш, концертлар қўйиб бериш каби қизиқарли тадбирлар белгиланмоқда.

Болалар секторининг барча ишлари болаларни оилада ва мактабда коммунистик руҳда, совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш ва меҳнатга муҳаббат туйғуларини уйғотишга қаратилмоқда.

Клуб ҳузурида мактаб ўқучилари учун махсус хона ажратилган. Бу ерда ўқучиларнинг ўқиб-ўрганишлари, уй вазифаларини тайёрлашлари ва ҳозирги ёзги каникуль даврида қувноқ дам олишлари учун ҳамма имкониятлар вужудга келтирилган.

Клубнинг болалар сектори бу хонада мактаб ўқучилари ҳақида қандай ғамхўрлик қилаётгани ҳақида кўпгина мисолларни келтириш мумкин. Масалан, 7-нчи синф ўқучиси Люба Каникина бирярим ой касал бўлиб ётди ва ўқишдан анча орқада қолди. Унга ўз синфида иккинчи йилга қолиш хавфи туғилди. Бу вақтда клубнинг болалар сектори Любага дарҳол ёрдам берди ва тажрибали ўқитувчиларни бириктиб, унинг ўқиши учун қулай шароит яратди. Натижада Люба ўқув йилини муваффақиятли тамомлади ва 8-нчи синфга кўчди.

Болалар сектори ота-оналар ва клуб активининг ёрдамида турли сабабларга кўра ўқучиларнинг улгурмаслик ҳолларини аниқладилар ва уларга ўқишда амалий ёрдамлар бердилар. Бунинг учун ишчи ва хизматчиларнинг квартираларига тез-тез бориб турилди, уларнинг болалари қандай шароитларда ўқиётганини ўргандилар, шу блан бирга педагогик маслаҳатлар бердилар. Болалар сектори томонидан систематик равишда уюштирилаётган лекциялар, суҳбатлар ва кино сеанслар ҳам ўқучиларга катта ижобий та'сир кўрсатмоқда. Мактаб ўқучилари В. И. Лениннинг қандай яшагани ва ўқигани ҳақидаги суҳбатни зўр қизиқиш блан тингладилар.

Умуман шуни айтиш керакки, кинофильмлар кўрсатиш 1-нчи пойафзал фабрикаси клуби болалар секторининг ишларида катта ўринни эгаллайди. Рус халқининг қаҳрамонона ўтмиши, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши йилларидаги воқиалар, совет воқи'лиги ҳақидаги фильмлар болаларда зўр қизиқиш уйғотмоқда ва чуқур таассурот қолдирмоқда. Болалар бу кинокартиналарнинг қаҳрамонларидан ўрнак олмоқдалар. Одатда, киносеанслар бошланиши олдидан ўқитучилар, пионер вожатийлари болаларни фильмларнинг мундарижаси блан таништирмоқдалар. Масалан, ўқучиларга «Ажралмас дўстлар», «Қизил галстук» кинофильмларининг кўрсатилишидан олдин бу фильмлардаги дўстлик ва ўртоқлик совет ватанпарварлиги ҳақидаги идеяларини оддий эпизодлар блан тушунтириб берилди.

Бундан ташқари фабриканинг донгдор кишилари болалар блан тез-тез учрашиб турадилар. Бундай тадбирлар одатда, махсус эрталиклар вақтида ўтказилади. Ана шундай эрталиклардан бирида корхонанинг илғор ишчиларидан бири ўртоқ Моисеев болалар блан учрашди. У ўқучиларга меҳнатда қандай йўллар блан муваффақиятларга эришаётганини, қийинчиликлар юз берганда бу қийинчиликларни қандай қилиб бартараф этаётганини сўзлаб берди. Улуғ Ватан урушининг иштирокчиси — оталикдаги мактабнинг ўқитувчиси ўртоқ Ойбеков блан бўлиб ўтган учрашув болаларда катта таассурот қолдирди. Шунингдек. Сталин Мукофоти лауреати шоир Ғафур Ғулом блан бўлган учрашув ҳам уларда зўр қизиқиш уйғотди. Шоир Ғафур Ғулом бу учрашувда болаларга ўзининг ижодий фаолияти, ёзмоқчи бўлган асарлари ҳақида сўзлаб берди, янги ше'рларидан парчалар ўқиди. Буларнинг ҳаммаси ўқучиларнинг тушунча доираларини кенгайтирмоқда, уларнинг мамлакатимизда фан ва маданият соҳасида қўлга киритилаётган муваффақиятлар блан таништиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Болалар сектори клуб кутубхонаси блан биргаликда болалар китобини пропаганда қилмоқда, янги адабиётлар виставкасини тез-тез ташкил этмоқда, китоб савдоси ва коллектив бўлиб китоб ўқишни уюштирмоқда.

Болалар блан ишлашда уларни саноат ва қишлоқ хўжалик блан таништиришга жиддий э'тибор берилаётир Ўқучилар бирқатор МТС ва колхозларга, фабриканинг ёрдамчи хўжалигига олиб борилмоқда. Улар бу ерларда қишлоқ хўжалигимиздаги янги машиналар, агротехника асослари блан яқиндан танишмоқдалар. Улар фабриканинг ёрдамчи хўжалигида бўлган вақтларида яхши дам олдилар, гербарий ва коллекциялар тўпладилар.

Клуб ҳузурида бирқанча болалар бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, жумладан ўйин-рақс, хор, драма, фото, акробат тўгараклари ташкил этилган. Буларда 120 дан ортиқ бола қатнашмоқда.

Клубда ота-оналар учун кечалар ҳам ўтказилиб турилади. Бундай кечаларда «Оилада болаларни тарбиялаш», «Ота-оналар авторитети», «Характерни тарбиялаш», «Дўстлик ва ўртоқлик» каби темаларда лекциялар ўқилади.

Шуни ҳам айтиш керакки, клуб блан мактаб, ота-оналар ва ўқучилар ўртасидаги мустаҳкам алоқа ва яқин ҳамкорлик болаларга онгли интизом малакаларини ҳосил қилишда, уларнинг ўқишида улгуришларини та'минлашда ва ёзги каникуль даврида кўнгилли дам олишларини уюштиришда катта ёрдам беради. Шунга кўра клуб правлениеси бунга э'тиборни янада кучайтириши, биргаликда олиб бориладиган ишлар доирасини тобора кенгайтириши зарур.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

ОВДА

(Масал)

Бир кун Арслон, Този ҳамда Тулки учов —
Биргалашиб қилишмоқчи бўлипти ов.
Аҳд қилишгач, учта шерик тушиб йўлга —
Эрта тонгда етибдилар катта кўлга.
Қалин тўқай — кўм-кўк қамиш, кўл бепоён,
Яшар экан унда ғуж-ғуж қуш ва ҳайвон.
Қуш, жонивор — учраганни тутиб чаққон —
Този тезда ўлжасидан қибди хирмон.
Арслон бироз ов қибди-ю, тушиб терга —
— Дам олай, — деб чўзилипти соя ерга;
Тулки бўлса ўз жонини аяб ишлаб —
Келтирипти уч-тўрт қушни зўрға ушлаб.

Шу тахлитда ов қилишгач кеч киргунча —
Қопу-халта ўлжа блан тўлмиш анча.
Лекин овни тақсимлашга етганда гал —
Рўй берипти андаккина хунук жанжал:
Този ишга тушган экан шимариб енг —
Ўлжаларни бўлмоқ учун барчага тенг,
Аммо унинг қилган ишин Арслон кўриб —
Жаҳл блан кичқирипти у бўкириб:
— Ғирт нодонсан! Бир пақирдир қилган ишинг!
— Андешасиз! Одобданми бу қилмишинг!?
(У ҳаммадан юқорига қўйиб ўзин —
Ўтказаман деяр экан доим сўзин.)
Тулки шу он афв сўраб Този учун
«Дил овлашга» сарф этипти бутун кучин;—
Сиздек улуғ зотга биздан ҳурмат зарур,
Ҳар сўзингиз белга қувват, кўзларга нур,
Шунинг учун ҳеч ранжиманг —
бизга шу бас, —
Бу ўлжалар бари сизга, бизга эмас.
Мойдек ёқиб Арслонга бу хушомад
Тулкига у ин'ом қибди кўп мукофот.

☆ ☆

Тулки каби кишилар бор, — учрар ба'зан —
Улар учун ҳалол ишлаш амри-маҳол;
Сал манфаат кўрарини сезса шу он —
Қуюқ салом, хушомадни бошлар дарҳол.
Арслан каби «раҳбарлар» ҳам ба'зан учрар —
Хушомадни кўнгиллари кўпроқ хушлар.

А. МУЛЛАМУҲАМЕДОВ.

Н. Меламед чизган расм.

Босилмаган хабарлар изидан

«Тошкент ҳақиқати» газета редакциясига келган хатларнинг бирида Бўка район кинолаштириш бўлими қишлоқ аҳолисига ёмон хизмат қилаётгани, айниқса район марказидан узоқ бўлган колхозларга кўчма кино юборилмаётганлиги ва бошқа камчиликлар кўрсатилган. Редакция фактларни аниқлаш ва чора кўриш учун хатни область Маданият Бошқармасига юборган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитети Маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Қирғизбоевнинг хабар қилишича хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Шу масала юзасидан район кинолаштириш ва маданият бўлими ходимларининг кенгаши ўтказилган. Кенгашда киномеханиклар колхозчиларга системали кино кўрсатиш тўғрисида конкрет мажбурият олганлар. Район кинолаштириш бўлими колхозчиларга кинофильмлар кўрсатиш учун колхоз правлениелари блан шартнома тузишга киришган. Бундан ташқари область Маданият Бошқармаси Бўка районига агитмашина юборган.

Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасида қўшимча равишда товар етказиб бериш ҳақида протокол имзоланди

БЕРЛИН. 24 июнь. (ТАСС). ГДР ташқи ва ички герман савдо министрлигининг хабар беришича, шу йил 22 июньда Берлинда. СССР ва ГДР ҳукуматлари вакиллари ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида Германия Демократик Республикаси блан Совет Иттифоқи ўртасида 1954 йилда қўшимча равишда товарлар етказиб бериш ҳақида протокол имзоланди.

Бу протоколга биноан Совет Иттифоқи савдо битимида кўзда тутилган товарлардан ташқари яна ГДР саноати учун пўлат прокати буюмлари, тошкўмир, кокс, химия маҳсулотлари ва бошқа шу каби товарларни етказиб беради.

Германия Демократик Республикаси Совет Иттифоқига саноат ускуналари, электро-техника саноати, аниқ механика ва оптика буюмлари, шунингдек бошқа товарлар етказиб беради.

Ахборотда уқтириб ўтилишича, бир-бирига товарлар етказиб бериш тўғрисидаги бу қўшимча битимни тузиш ҳақидаги музокаралар дўстона вазиятда ўтган ва бу битим Германия Демократик Республикаси учун Совет Иттифоқи томонидан берилган янги катта ёрдамдир.

Хитой Халқ Республикаси блан Германия Демократик республикаси ўртасида илмий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида битим

ПЕКИН. 24 июнь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: кеча Пекинда Хитой Халқ Республикаси блан Германия Демократик Республикаси ўртасида илмий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида битим имзоланди.

Чжоу Энь-лайнинг Жанвадан жўнаб кетишига доир

ЛОНДОН. 24 июнь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришича, Хитой Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай Жанвадан самолётда Деҳлига учиб кетган. У Деҳлида Ҳиндистон бош министри Неру блан учрашади.

Халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш халқаро конференцияси ёпилди

СТОКГОЛЬМ. 24 июнь. (ТАСС). Халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш юзасидан чақирилган халқаро конференцияда кеча конференция қатнашчилари сиёсий, иқтисодий ва маданий проблемалар юзасидан тақдим этилган таклифларни муҳокама қилдилар.

Конференция муҳокама қилинган масалалар юзасидан резолюциялар қабул қилди. Конференция ўз ишини тамомлади.

Польшада мелиорация ишлари

ВАРШАВА. 24 июнь. (ТАСС). Польша матбуот агентлиги хабар беради: 1950—1953 йилларда Польшада 200 минг гектар ўтлоқ ерлар ва яйловларда мелиорация ишлари ўтказилди. Белосток, Люблин ва Гданьск воеводликларида айниқса катта мелиорация ишлари амалга оширилди.

1954—1955 йилларда 110 минг гектар ўтлоқ ерлар ва яйловларда ҳамда тахминан 55 минг гектар экин экиладиган ерларда мелиорация ишлари олиб бориш кўзда тутилади.

1955 йилда гидромелиорация ишларига қилинадиган капитал харажатлар 1953 йилдагига нисбатан деярлик икки баравар кўпаяди.

Бухарестда Агрономлар уйи

БУХАРЕСТ. 24 июнь. (ТАСС). Бухарестда ўтган йили ташкил қилинган Агрономлар уйи агробиология фанининг энг янги муваффақиятларини ва қишлоқ хўжалигидаги илғор иш тажрибасини кенг ёймоқда. Агрономлар уйи ҳузурида қисқа муддатли курслар ишлаб турибди. Область ва район қишлоқ хўжалик бўлимларининг ходимларидан, МТС директорларидан, агрономлардан, боғбонлардан ва ўрмончилик ходимларидан мингдан ортиқ киши бу курсларни тамомлади. Улар бирқанча лекциялар тингладилар, тажриба станцияларини бориб кўрдилар. илғор МТС ва давлат хўжаликларида бўлдилар, деҳқончилик ва чорвачиликнинг энг яхши усталари блан учрашдилар.

Агрономлар уйи Фанлар академиясига қарашли институтларнинг, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларининг илмий ходимлари ва қишлоқ хўжалигининг илғорлари ёрдами блан қишлоқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаётган мутахассислар ўртасида иш тажрибалари блан олмашиб туришни ташкил қилмоқда.

Грециянинг ер қимирлашдан зарар курган аҳолисига совет артистларининг ёрдами

АФИНА. 24 июнь. (ТАСС). 24 июньда СССРнинг Грециядаги элчиси Сергеев бош министр Папагос ҳузурида бўлди ва Грецияда совет артистлари қўйиб берган концертлардан тушган пулларнинг чекини унга топширди. Бу пуллар Иония оролларида ва Фессалияда ер қимирлашдан зарар кўрган аҳолига ёрдам кўрсатиш учун белгиланган.

Бош министр Папагос совет артистларига уларнинг бу олижаноб ҳиммати учун миннатдорлик билдирди.

БМТдаги Гватемала вакили БМТдаги Совет Иттифоқи вакилига телеграмма юборди

НЬЮ-ЙОРК. 24 июнь. (ТАСС). Қўшма Штатларнинг вакили Лодж июнь ойида Хавфсизлик Кенгашида навбатдаги раис бўлгани ҳолда, Гватемаланинг Хавфсизлик кенгаши мажлисини дарҳол чақириш тўғрисидаги илтимосига шу вақтгача қулоқ солмаганлиги сабабли Гватемала вакили Кастильо Арриоланинг юборган телеграммаси бугун БМТдаги (Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги) Совет Иттифоқи вакили С. К. Царапкинга келиб тегди.

Телеграммада бундай дейилади: «20 июньда қабул қилинган резолюция БМТ а'зоси бўлган бошқа давлатлар томонидан ҳали ҳам бажарилмаётганлиги сабабли Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини тезлик блан чақиришни ўз ҳукуматим номидан илтимос қилиш шарафига муяссарман. Мазкур резолюциянинг бажарилмай келиши БМТ Уставининг 25-нчи моддасини бузишдир.

Аксинча, кечаги кундан бошлаб 23 июнь туш пайтигача мамлакатимнинг 45 тадан кўпроқ шаҳар ва қишлоғи ҳаво ҳужумига учради ва ўққа тутилди; Сакапа, Гуалан ва бошқа шулар сингари ба'зи шаҳарлар устига 100 қадоқлик бомбалар ташланди. Шу шаҳарларнинг граждан аҳолиси пулемётлардан ўққа тутилди. Гватемала бу хилдаги жиноятқорона ҳужумларни даф' қилмоқ учун зарур воситаларга эга эмас. «Р — 47» типидаги ҳарбий самолётлар уч-тўрт тадан саф бўлиб, мамлакатнинг марказий ва ғарбий районларидаги бошқа ҳамма шаҳарлар устидан учиб ўтиб, зўр бериб разведка қилмоқдалар. Агрессорларнинг махфий радиостанцияси, яқин 24 соат ичида Гватемала шаҳрига ва бошқа муҳим шаҳарларга ҳаводан катта ҳужум бошланади ва йирик бомбалар ташланади, деб огоҳлантирмоқда.

Матбуотда босилган хабарлар, шунингдек мас'улиятли доиралардан олиниб, Америка матбуотида босилиб чиққан фотографиялар босқинчиларнинг бош қароргоҳи ва уларга қарашли самолётларнинг пардоз қиладиган ва қўнадиган жойлари Гондурас республикаси территориясида жойлашганлигини кўрсатади. Бу ҳақда Хавфсизлик Кенгаши хабардор қилиниши лозим, шунинг учун ҳам менинг ҳукуматим мазкур органнинг мажлисини 24 июнь пайшанба кундан кечиктирмай чақиришда сизнинг самимий ва қимматли ҳамкорлик қилишингизни сўрайди, токи унинг 20 июньдаги резолюцияси амалга оширилсин ва кузатувчилар комиссияси мумкин қадар тезроқ юборилсин. Бу Комиссия Гватемалага босқинчилар бостириб кирганлиги тўғрисида Хавфсизлик Кенгашига ҳаққоний хабар бериши лозим, токи Хавфсизлик Кенгаши шу агрессиянинг давом этишини тўхтатмоқ учун энг қат'ий чораларни кўрсин».

Бу телеграммага Гватемаланинг БМТдаги вакили Эдвард Кастильо Арриола қўл қўйган.

Гватемаланинг БМТдаги вакили Арриоланинг БМТ бош секретарига юборган мактуби

НЬЮ-ЙОРК. 24 июнь. (ТАСС). БМТ (Бирлашган Миллатлар Ташкилоти) бош секретари Хаммаршельд Гватемаланинг БМТ даги доимий вакили Арриола томонидан 1954 йил 22 июньда ёзилган мактубни олди.

Арриола ўз мактубида Хаммаршельддан Хавфсизлик Кенгашининг 1954 йил 20 июньда қабул қилган резолюциясига риоя қилинмаётганлигини ва Гватемала ҳукумати Хавфсизлик Кенгашининг фавқулодда мажлисини чақиришни илтимос қилаётганлигини Гватемала ҳукумати номидан Хавфсизлик Кенгашига ва Хавфсизлик Кенгаши раисига хабар қилишни сўраган.

Сўнгра Арриола ўз мактубида Хавфсизлик Кенгашининг 1954 йил 20 июньдаги мажлисига тўхталиб, Хавфсизлик Кенгаши Бразилия ва Колумбия делегациялари томонидан тақдим этилган ва Гватемалага қарши агрессиянинг бошқа аспектларини Америка давлатлари ташкилотининг муҳокамасига топшириш таклиф этилган резолюция проектини рад қилганлигини айтиб ўтган.

«Халқаро ҳуқуқ қоидалари, — дейилади сўнгра мактубда, — Америка давлатлари ташкилотига чоралар кўришга ижозат бермайди, чунки: а) агрессия қурбони бўлган Гватемала ҳукумати, ўз ҳуқуқига биноан, бу ташкилот шу масалани муҳокама қилмасин, деб махсус илтимос этган эди; б) БМТ Уставининг 103-нчи моддасига асосан, Гватемаланинг БМТ а'зоси сифатида Уставга мувофиқ олган мажбуриятлари блан унинг Америка давлатлари ташкилотига нисбатан ўз зиммасига тушиши мумкин бўлган ҳарқандай мажбуриятлари ўртасида зиддият туғилган тақдирда унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига нисбатан мажбуриятлари имтиёзли кучга эга бўлади».

Гватемаланинг БМТдаги вакили Кастильо Арриола Хавфсизлик Кенгаши раисига телеграмма юборди

ПАРИЖ. 24 июнь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг БМТ қароргоҳидаги мухбири хабар беришича, Гватемаланинг БМТдаги вакили Кастильо Арриола Хавфсизлик Кенгаши раисига қуйидаги телеграммани юборган:

«Гватемаланинг ҳимоясиз шаҳарларига ҳаводан интенсив ҳужумлар бўлаётганлиги ва шу ҳужумлар вақтида граждан аҳолиси пулемётлардан ўққа тутилаётганлиги ҳамда аҳоли устига юз қадоқлик Фугас бомбалар ёғдирилганлиги сабабли, агрессорлар ўзларининг махфий радиолари орқали Гватемала шаҳрини ва бошқа муҳим шаҳарларни бомбардировка қилмоқчи эканликларини э'лон қилганликлари сабабли, мен сиздан Хавфсизлик Кенгашини 24 июньда шошилинч равишда чақиришингизни расмий равишда илтимос қиламан».

Қўшма Штатларнинг Хавфсизлик Кенгаши раиси Лодж бошчилигидаги делегацияси, Гватемаланинг талаби муносабати блан ҳали ҳечқандай қарорга келмаганлигини 24 июнь эрталаб э'лон қилган.

Гватемалани ҳимоя қилмоқ учун

ШАНХАЙ. 24 июнь. (ТАСС). Америка Қўшма Штатлари томонидан Гватемалага қарши интервенция қилинганлиги тўғрисидаги хабарларни Шанхайдаги ҳамма газеталар босиб чиқармоқдалар. «Вэньхуэйбао» газетаси бундай деб ёзади: Қўшма Штатлар ва уларнинг агентлари томонидан Гватемалага қарши қилиниб келган қўпорувчилик ишлари Гватемаланинг қонуний ҳукуматини қурол кучи блан ағдариб ташлаш учун бевосита уринишга айланиб кетди. Гватемала халқи четэл босқинчиларига қарши олиб бораётган ўзининг муқаддас курашида якка-ёлғиз эмас. Бутун дун'ё халқлари ва айниқса Латин Америкаси мамлакатларининг халқлари унга хайрихоҳлик қилиб, мадад берадилар.

АҚШ Хавфсизлик Кенгашида Гватемала шикоятини муҳокама қилдирмасликка уринмоқда

НЬЮ-ЙОРК. 24 июнь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетаси Вашингтон мухбирининг хабарига қараганда. Гондурас блан Никарагуа устига улар. агрессия қилдилар, деб Гватемала томонидан қўйилган айбни текширмоқ учун комиссия юбориш тўғрисида Никарагуа томонидан киргизилган ва Гондурас томонидан қўллаб-қувватланган таклифини тинчликни та'минлаш бўйича Америкааро комитет (Америка давлатлар ташкилотига тавсиялар берувчи Америкааро маслаҳат ташкилоти. — **Редакция**) қабул қилган. Америкааро комитет составида Америка Қўшма Штатлари. Куба, Мексика, Бразилия ва Аргентина вакиллари бор. (Ма'лумки, Гватемала тинчликни та'минловчи Америкааро комитетдан Гватемалага қарши қилинаётган интервенция масаласини муҳакама этмасликни ва шу муносабат блан ҳечқандай қарор қабул қилмасликни сўраган эди).

НЬЮ-ЙОРК 24 июнь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетасининг БМТдаги мухбири берган хабарга қараганда, Қўшма Штатлар ва унинг Латин Америкасидаги «иттифоқчилари» Хавфсизлик Кенгашини Америка давлатлари ташкилотига Гватемаланинг шикоят блан шуғулланишга рухсат беришга яна чақирадилар.

Хавфсизлик Кенгашининг раиси Лодж Гватемаланинг Хавфсизлик Кенгаши мажлисини чақириш тўғрисидаги илтимоси муносабати блан ҳечқандай чора кўргани йўқ. Лодж 23 июнь куни шу илтимосни туш пайтидан кейин олган эди. Ишонса бўладиган дипломатик доираларнинг айтишига қараганда, лодж Хавфсизлик Кенгаши мажлисини эҳтимол 25 июньда чақирса керак. Хабар беришларига қараганда, Америка давлатлари ташкилоти Вашингтонда 25 июньда бўладиган мажлисида Гватемаладаги аҳволни текширмоқ учун кузатувчилар комиссияси юбориш тўғрисида иккита таклиф олади.

Гватемала интервенциячиларга зарба бермоқда

ЛОНДОН. 24 июнь. (ТАСС). Лондон радиоси Гватемала армияси қўмондонлигининг бугун эрталаб чиқарган ахборотини эшитдирди. Ахборотда хабар қилинишича, Гватемала армияси жуда кўп интервенциячиларни асир олган. Асирлар орасида турли миллатдан бўлган ажнабийлар жуда кўп ва гватемалалилардан бирнеча киши бор. Ахборотда яна айтилишича, анча кўп миқдорда ҳарбий материаллар, шу жумладан пулемётлар, портловчи моддалар ва бошқа шу кабилар ҳам қўлга туширилган.

Вьетнам Халқ армияси ва Ҳинди-Хитойдаги француз экспедицион корпуси олий қўмондонликлари вакилларининг бўладиган учрашувига доир

ПЕКИН. 24 июнь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Вьетнам Халқ армияси ва Ҳинди-Хитойдаги француз экспедицион корпуси олий қўмондонликларининг алоқа офицерлари иккала томон вакилларининг расмий учрашуви қачон бўлиши ҳақида келишиш учун 19 июньда Вьетнамда учрашдилар. Бу ҳақда Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг вакили Вьетнам информация агентлиги томонидан билдирилган баёнотда хабар берди.

Бу баёнотга биноан, Вьетнам Халқ армиясининг олий қўмондонлиги фақат ҳарбий асирлар тўғрисидаги масаланигина эмас, балки Жанва кенгашининг 29 май ва 2 июньдаги мажлисларида эришилган келишувга мувофиқ бошқа ҳарбий проблемаларни ҳам муҳокама қилмоқ учун учрашишни уюштириш йўлида ташаббус кўрсатган.

ҚИЗИЛ КРЕСТ ХАЛҚАРО КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЛОНДОН. 24 июнь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Жанвадан хабар беради:

Қизил Крест Халқаро комитети Гватемала Қизил Крестига ўз хизматларини таклиф этди.

Индонезияда бўладиган сайловлар муносабати блан митинглар

ЖАКАРТА. 24 июнь. (ТАСС). Парламентга ва та'сис мажлисига биринчи марта ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик кўрилаётганлиги муносабати блан кейинги вақтларда мамлакатнинг катта шаҳарларида бирқанча оммавий митинглар бўлиб ўтди.

Машуми партиясининг раҳбарлари ва ўнг социалистлар органи бузишга уринаётганликларига қарамай, митинглар кенг омманинг мамлакатнинг тўла мустақиллиги учун курашдаги бирлиги ўсиб бораётганлигини кўрсатди.

«Хариан ракьят» газетасининг хабар беришича, Марказий Суматранинг бош шаҳри бўлган Паданг шаҳридаги митингга 75 мингдан кўпроқ киши тўпланган. Митингда компартия бош секретари Айдит нутқ сўзлаган. Митингдагилар уни самимият блан кутиб олганлар. Айдит ўз нутқида Суматра аҳолисини бўладиган сайловларда ўзининг тўла миллий мустақилликка интилаётганлигини яққол кўрсатишга ва реакцияни ҳамда четэл мустамлакачиларини қат'ий мағлубиятта учратишга чақирди.

Биз, — деган Айдит, — миллий бирликни бутун кучимиз блан мустаҳкамлашимиз, халқнинг демократик ҳуқуқларини ҳимоя қилишимиз, Индонезияни чинакам халқ-демократик давлатига айлантириш учун курашувимиз лозим. Шу муносабат блан Айдит Голландия — Индонезия иттифоқини, думалоқ стол конференциясининг битимларини тугатиш, мамлакатни четэл монополиялари зулмидан озод қилиш тўғрисидаги умумхалқ ғалабаларининг муҳимлигини уқтириб ўтган.

Англия умум палатасида

ЛОНДОН. 24 июнь. (ТАСС). Пресс Ассошиэйшн агентлиги хабар беради: оппозиция раҳбари Эттли кеча умум палатасида ташқи сиёсат масалалари юзасидан бўлган музокараларда нутқ сўзлаб, Иден Жанвада анча куч-ғайрат сарфлади, деб та'кидлаб ўтди ва «менинг фикримча, мутлақо равшан бўлдики, Молотов ҳам кенгашнинг муваффақият қозонишига кўп ҳаракат қилди» деди.

«Мен ўйлайманки, — деди ўз сўзини давом этдириб Эттли, — кенгашнинг энг аҳамиятли хислати шундан иборат бўлдики, Европадаги кенгашда биринчи марта Хитойнинг асл раҳбарлари иштирок қилдилар. Хитойнинг ҳозирги ҳукумати шу дамгача бу мамлакатнинг танилган ҳукумати деб ҳисобланмай келаётганлиги ҳақиқатан ҳам бема'ни нарсадир... Менинг фикримча, Корея масаласини ҳал этишга халақит бераётган асосий тўсқинлик шуки, то ҳозиргача Хитойнинг тутиб келаётган ўрни э'тироф қилинмай келади ва Хитой Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўзига тегишли ўринни эгаллайолмай келади».

Либераллар партиясининг раҳбари Клемент Дэвис. жумладан, бундай деди: «Тинчликка эришмоқ учун, бу тинчликка уруш оловини алангалатиш ёрдами блан эмас, балки ақл-идрок йўлидан бориб эришмоқ учун. биринчидан, Хитой ҳукумати ҳамма давлатлар томонидан, шу жумладан Қўшма Штатлар томонидан ҳам танилиши керак, иккинчидан, бу ҳукумат Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўзига тегишли ўринни эгаллаши керак».

Консерватор Роберт Бутби Қўшма Штатларнинг Жанвада бирор масаланинг тинч йўл блан ҳал этилишини чинакам истаётганлигига шубҳа билдирди.

СССР — АҚШ шахмат мусобақаси

НЬЮ-ЙОРК. 24 июнь. (ТАСС). Кеча Совет Иттифоқи ва Қўшма Штатлар командалари ўртасидаги шахмат мусобақасининг тўртинчи, охирги давраси бўлди.

Броништейн фарзин дебютида ўз рақиби Денкерга қарши тезда қўлини баланд қилиб олди ва марказдаги муҳим пиёдани ютди. Сўнгра совет гроссмейстери руҳини қурбон қилиб, тезда ғалаба қозонди.

Петросян қора доналар блан ўйнаб, мураккаб курашда Қўшма Штатлар чемпиони Бизгайерга қарши ўйинда қўлини баланд қилиб олди ва изчиллик блан ўйнаб. ўзининг устунлигидан фойдаланди. Бизгайер 43-нчи юришда таслим бўлди.

Тайманов Эванс блан бўлган учрашувда етарли даражада асосланмаган комбинацияни қўлланди ва натижада енгил сипоҳ эвазига оғир сипоҳни беришга мажбур бўлди. Америкали мастер шох томонида атака қилиб ғалаба қозонди.

Решевский блан Смислов ва Котов блан Р. Бирн ўртасидаги ўйинлар асойишта давом этиб дуранг бўлиб тугади.

Уч ўйин кечиктирилди. Геллер Горовицга қарши бўлган ўйинида позиция жиҳатидан анча устунликка эга.

Шундай қилиб, ҳозир мусобақа ҳисоби Совет Иттифоқи командаси фойдасига 18,5:9,5.

Кечиктирилган ўйинлар, шу жумладан Р. Бирн блан Котов ўртасида учинчи даврада кечиктирилган ўйин ҳам бугун давом эттирилади.

* * *

НЬЮ-ЙОРК. 25 июнь. (ТАСС). Совет Иттифоқи блан Қўшма Штатлар командалари ўртасидаги шахмат мусобақасида тамом бўлмаган ўйинлар кеча давом эттирилди.

Горовиц ўйинни давом эттирмасдан Геллерга таслим бўлди.

Роберт Бирн Котовга қарши учинчи даврада тамом бўлмай қолган ўйинда ўзини жуда пухта химоя қилиб. бу ўйинни дуранг қилишга муваффақ бўлди.

23 июньда ўйинни тўхтатиш олдидан қўли жуда баланд ҳолда қўпол хатога йўл қўйган Керес 24 июньда Павей блан бўлган ўйинида ўзини мағлубиятдан қутқазиб қололмади. Павей ўйин охирида ошиқча пиёдага эга эди.

Авербах Дональд Бирнга ютқазди.

Шундай қилиб, мусобақанинг қат'ий якуни Совет Иттифоқи командаси фойдасига 20:12 бўлди.

Гроссмейстер **И. БОНДАРЕВСКИЙ**.

Тошкентда

А. Н. Островский номли театр сан'ати институтида турли миллатнинг ўғил ва қизлари ўқийди. **Суратда:** актерлик факультетининг студентларидан (чапдан) корейс қизи **С. Пап,** ўзбек қизи **Д. Қосимова,** тожик қизи **М. Ҳолиқова,** туркман қизи **Г. Чорсиқова** ўртоқлар. **С. Каган** фотоси.

☆ ☆ ☆

Карборунд ишлабчиқариш автоматлаштирилмоқда

Тошкент карборунд заводининг коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда. Корхона июнь ойида пландан ташқари 30 тоннага яқин карборунд ишлаб чиқарди.

Коллективнинг муваффақияти — технология режимининг узлуксиз мукаммаллаштириб борилиши натижасидир. Эритиш режимини тартибга солиш учун автомат асбоб ишлатилиши натижасида иқтисодий жиҳатдан катта фойда олинди. Бу автомат завод мутахассисларининг ўз кучи блан ихтиро'қилинди ва тайёрланди.

Ишлабчиқаришни автоматлаштириш ҳарбир печьдан карборунд эритиб олишни 300 килограммгача кўпайтириш ва ҳарбир эритиш учун электр қуввати сарфлашни 3 минг киловатт-соат камайтириш имкониятини берди.

Пахта тозалаш заводлари учун янги машина

Тошкентдаги экспериментал пахта заводининг механиги П. Н. Поляков Бутуниттифоқ, пахта саноати Марказий илмий-текшириш институтининг бир группа инженерлари блан ижодий ҳамкорлик қилиб, янги машина яратди. Бу машина ишлабчиқариш чиқиндиларидан фойдали толани чиқариб олади. «Регенератор» деб аталадиган бу янги машина айланувчи барабанлардан иборат бўлиб, бу барабанлар ёрдами блан йигириш учун яроқли тола ушлаб олинади.

«Регенератор»нинг биринчи тажриба нусхаси Тошкентдаги Охунбобоев номли пахта тозалаш заводида ўрнатилган. Янги машина ёрдами блан чиқиндилар ичидан бир суткада чиқариб олинадиган хомаш'ёдан 1500 метр газлама тўқиш мумкин.

Ҳамид Олимжон ижодига бағишланган адабий кеча

Яқинда Пушкин номли маданият ва истироҳот боғининг ёзлик театр биносида отоқли ўзбек совет шоири Ҳамид Олимжон вафотининг 10 йиллигига бағишланган адабий-бадиий кеча ўтказилди. Кечада филология фанлари кандидати ўртоқ Солиҳ Қосимов Ҳамид Олимжоннинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида доклад қилди.

Кечада шоирлардан Мирмухсин, Ҳамид Ғулом, Асқад Мухтор, Мамарасул Бобоев ва Пўлат Мўмин Ҳамид Олимжоннинг ше'рларидан айримларини, шунингдек ўзларининг янги ёзган асарларидан ўқиб бердилар.

Кечанинг бадиий қисмида Республика маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари томонидан катта программада концерт берилди. Кеча қизиқарли ўтди ва унга шаҳар меҳнаткашларидан кўп киши қатнашди.

Тепловоз ҳайдовчиларини тайёрлаш

Тошкент темир йўлида тепловоз ҳайдовчиларининг малакали кадрларини тайёрлаш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда. Тошкентдаги машинистлар мактаби ҳузурида махсус тепловоз бўлими ташкил этилди. Машинист ёрдамчиларидан 150 киши Тошкент техника мактабида қайта тайёрланмоқда.

Кўча асфальтланмоқда

Шивлидан Ҳамза проспектигача чўзилган Лабзак кўчаси Тошкентдаги энг катта кўчалардан биридир. Бу серқатнов кўча шу вақтга қадар транспорт ва йўловчилар учун анча қийинчилик туғдирар эди. Шу кунларда бу кўчага шағал тўкилиб, асфальт ётқизилабошланди. Ҳозир кўчанинг ярмидан кўпи асфальтланиб бўлди.

Мактаб биноси кенгайтирилмоқда

Киров районидаги 20-нчи мактаб биноси кенгайтирилмоқда. Мактаб биносининг ёнига 500 кишилик зал, катта физкультура ва спорт зали, кутубхона, пионер хонаси, врач кабинети қўшилади.

Қўшимча бинони қуриш учун бир ярим миллион сўм пул ажратилган. Бино қурилиши июль ойининг охирида тамомланади.

Спорт хроникаси

«Буревестник» кўнгилли спорт жамиятининг марказий Совети Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон спортчиларининг 4-нчи ёзги спартакиадасини ўтказмоқда. Спартакиадага Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Қозоғистон командалари составида «Буревестник» жамиятининг 200 дан ортиқ энг яхши енгил атлетикачилари, сузучилари ва гимнастикачилари қатнашмоқда.

Спартакиада 29 июньгача давом этади.

* * *

Футбол бўйича республика биринчилиги учун ёшларнинг зонал мусобақалари бошланди. Ўйиннинг биринчи кунида Тошкент футболчилари 5:0 ҳисоби блан Урганч командаси устидан ғалаба қозондилар. Термиз командаси эса худди шундай ҳисоб блан Самарқанд футболчилари устидан ғалаба қилди.

* * *

М. Горький номли маданият ва истироҳат паркида шахмат ва шашка бўйича республика ёшлар мусобақаси бошланди. Мусобақада Ўзбекистоннинг 40 дан кўпроқ ёш шахматчилари ва шашкачилари қатнашмоқда.

* * *

Узсовпроф биринчилиги учун шашка бўйича команда мусобақалари тамомланди. «Искра» спорт жамиятининг шашкачилари биринчи ўринни олдилар.

* * *

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт ишлари комитети тошкентли спорт мастери — альпинист В. Рацекка хизмат кўрсатган спорт мастери унвонини берди.

СУД ЗАЛИДАН

Совет гражданини ҳақоратловчи жазоланди

Қуйичирчиқ район «Ўзбекистон бешйиллиги» пахтачилик совхози 6-нчи бўлимининг бош бухгалтери Николай Арсеньевич Толочко ўз иш столида ишлаб ўтирганида унинг олдига шу бўлимдаги медпункт хизматчиси Рая Исанбоева кириб келди. Ўртоқ Толочко Исанбоеванинг саволига тўғри жавоб берди, лекин Исанбоева бирдан қизишиб кетиб, Толочкони ҳеч сабабсиз, кўпчилик олдида ноқулай сўзлар блан қаттиқ ҳақорат қилди.

Ўртоқ Н. А. Толочко бу ҳақда район халқ судига ариза бериб шикоят қилди.

Қуйичирчиқ район халқ суди айбдор Р. Исанбоеванинг жиноий ишини очиқ суд мажлисида кўриб, уни икки йил озодликдан маҳрум қилишга ҳукм чиқарди. Суд залида ўтирган меҳнаткашлар халқ суди ҳукмини табрикладилар.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино)—**Гамлет,** 27/VI да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино)—26/VI **Муқимий,** 27/VI да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ПУШКИН НОМЛИ ПАРК (ёзги театр)—27/VI да **Ўзбекистон давлат эстрадаси артистларининг концерти.** Концертда Ўзбекистон халқ ҳофизлари **А. Ҳайдаров** ва **Т. Каримовлар** қатнашади. Концерт кеч соат 9 ярмида бошланади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», «ЁШ ГВАРДИЯ», (кеч соат 10 гача), НАВОИЙ номли (кеч соат 10 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутгача), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги рангли бадиий фильм **Мардлик мактаби.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Сепли тўй.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Рақс ўқитувчиси.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Қиз кўришишга ошиқмоқда.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Мардлик мактаби.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — 1) **3-нчи кинотўплам,** 2) **Селигер кўли.**

«ОКТЯБРЬ» — **Маринанинг қисмати,**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 136. Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 06007 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1362.